

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ

Вікторія СИДОРЕНКО, Володимир КУЛІШОВ

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
МЕТОДИСТІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ
(ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ)
ОСВІТИ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ЦЕНТРІВ
ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ**

**Тема: «Професійний розвиток методистів
в умовах соціокультурних та освітніх викликів»**

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

«30» січня 2025 року протокол № 1

**Введено в дію наказом директорки
Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти
від «31» січня 2025 року № 01-01/03-О.Д.**

Директорка

Вікторія СИДОРЕНКО

Вікторія СИДОРЕНКО, Володимир КУЛІШОВ

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
МЕТОДИСТІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ
(ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ ТА
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ЦЕНТРІВ
ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ**

**Тема: «Професійний розвиток методистів ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О в
умовах соціокультурних та освітніх викликів»**

Напрямок: педагогічні працівники закладів освіти галузі знань: 01 Освіта

УДК: 61:377.4

Рекомендовано до друку Вченою радою Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти (*протокол № 1 від «30» січня 2025 року*)

Автори-розробники:

Сидоренко Вікторія Вікторівна – директорка Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти, докторка педагогічних наук, професорка;

Кулішов Володимир Сергійович – заступник директора з навчальної роботи Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Герасименко Юлія Сергіївна – завідувачка кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти, докторка економічних наук, професорка;

Масліч Світлана Володимирівна – заступниця директора з навчально-методичної роботи Державного професійно-технічного навчального закладу «Вінницьке вище професійне училище сфери послуг», кандидатка педагогічних наук

Сидоренко В., Кулішов В. Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації методистів закладів професійної (професійно-технічної) освіти та навчально-методичних центрів професійної (професійно-технічної) освіти «Професійний розвиток методистів в умовах соціокультурних та освітніх викликів». Вікторія Сидоренко, Володимир Кулішов. Біла Церква: БІНПО, 2024. 78 с.

В умовах інноваційних соціокультурних викликів суспільство і держава формують запит на підготовку конкурентоспроможного на ринку праці фахівця. Трансформації, пов'язані з європейською інтеграцією, позитивні результати освітніх реформ, підвищення конкурентоспроможності економіки вимагають створення сучасного середовища професійної освіти та ефективної системи підготовки робітничих кадрів для повоєнного відновлення України.

Професійний розвиток методистів ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О є необхідною умовою досягнення якості освітніх процесів в мінливих умовах сьогодення, балансу між гнучкістю і стабільністю, творчістю та результативністю.

Метою освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації «Професійний розвиток методистів в умовах соціокультурних та освітніх викликів» є розвиток інтегральної, ключових, загальних і фахових компетентностей методистів ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О, що забезпечують результативність їхньої професійної діяльності та сприяють безперервному професійному та особистому розвитку шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти в умовах соціальних трансформацій та євроінтеграційних процесів в освіті.

Програма містить комплекс освітніх компонентів, зокрема змістових модулів, варіативних модулів (спецкурсів) тощо, спрямованих на досягнення визначених результатів навчання. Використовується в процесі: внутрішнього і зовнішнього контролю якості підвищення кваліфікації; розроблення й коригування навчальних і робочих навчальних планів та програм; визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатора професій працівників за категоріями; розроблення засобів оцінювання (ідентифікація компетентностей та вимірювання результатів навчання) слухачів.

Освітньо-професійну програму розроблено відповідно до комплексної теми НДР Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти «Трендотчінг ринку праці в системі підготовки і підвищення кваліфікації фахівців в умовах повоєнного відновлення України» (0122U202007, 2022–2025 рр.).

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО ДО СЛУХАЧІВ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, КЛЮЧОВИХ СТЕЙКГОЛДЕРІВ.....	6
I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНУ ПРОГРАМУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ МЕТОДИСТІВ ЗП(ПТ)О ТА НМЦ П(ПТ)О.....	9
1.1. Унікальність освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації	9
1.2 Конкурентоспроможність освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації методистів.....	12
1.3 Методологічні підходи і принципи освітньо-професійної програми.....	14
1.4 Рівень освітніх послуг, які надає освітньо-професійна програма.....	16
1.5 Професійні вимоги до посади методиста в умовах нових освітніх викликів.....	16
II. ВНУТРІШНЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	19
2.1 Гарант освітньо-професійної програми.....	19
2.2 Мова викладання.....	19
2.3 Доступ до освітньо-професійної програми та визнання результатів навчання.....	19
2.4 Оприлюднення.....	20
III. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ.....	21
3.1 Обсяг освітньо-професійної програми.....	21
3.2 Рівень освітньо-професійної програми.....	21
3.3 Мета та основні завдання освітньо-професійної програми.....	22
3.4 Характеристика освітньо-професійної програми.....	24
3.4.1 Функціональна спрямованість.....	24
3.4.2 Фокус програми.....	24
3.4.3 Орієнтація програми	24
3.4.4 Особливості програми.....	25
3.4.5 Цільова група.....	26
3.4.6 Модель, форма і графік реалізації програми.....	26
3.4.7 Строки дії програми.....	26
3.4.8 Місце реалізації програми.....	26
3.4.9 Кількість слухачів у групі.....	26
3.4.10 Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньо-професійною програмою.....	26

3.4.11	Вимоги до викладачів.....	26
3.4.12	Вартість/безоплатність освітньої послуги.....	27
3.4.13	Навчання і викладання за освітньо-професійною програмою.....	27
3.4.14	Науково-методичне забезпечення освітньо-професійної програми.....	28
3.4.15	Документ, що видається за результатами навчання на курсах підвищення кваліфікації.....	29
IV.	НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МЕТОДИСТІВ У МІЖКУРСОВИЙ ПЕРІОД.....	30
4.1	Продовження навчання.....	30
4.2	Науково-методичний супровід професійного розвитку фахівців у міжкурсовий період.....	30
V.	СТИЛЬ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ.....	33
5.1.	Підходи до викладання і навчання.....	33
5.2	Система оцінювання.....	34
5.3	Контрольні заходи. Види контролю.....	35
VI.	ПРОФІЛІ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МЕТОДИСТІВ ЗП(ПТ)О ТА НМЦ П(ПТ)О, ЯКІ РОЗВИВАЮТЬСЯ НА КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	36
6.1	Ключові компетентності.....	36
6.2	Загальні компетентності.....	42
6.3	Загальнопрофесійні компетентності.....	43
6.4	Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності	47
VII.	ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ МЕТОДИСТІВ.....	51
VIII.	ЗМІСТ І НАВЧАЛЬНІ СКЛАДНИКИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ.....	53
8.1	Навчальні модулі освітньо-професійної програми.....	53
8.2	Варіативний складник (вибіркові спецкурси).....	63
IX.	НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ.....	66
X.	ГЛОСАРІЙ КЛЮЧОВИХ СЛІВ.....	68
XI.	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	77

ВСТУПНЕ СЛОВО ДО СЛУХАЧІВ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, КЛЮЧОВИХ СТЕЙКГОЛДЕРІВ

В умовах інноваційних соціокультурних викликів суспільство і держава формують запит на підготовку конкурентоспроможного на ринку праці фахівця. Трансформації, пов'язані з європейською інтеграцією, позитивні результати освітніх реформ, підвищення конкурентоспроможності економіки вимагають створення **сучасного середовища професійної освіти та ефективної системи підготовки робітничих кадрів для повоєнного відновлення України**. Із цією метою розпочато розроблення професійних та освітніх стандартів; запроваджено інноваційні форми здобуття професійної освіти; поширюється практика співпраці ЗП(ПТ)О з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування і роботодавцями; створено регіональні ради П(ПТ)О тощо.

Основою сучасної професійної освіти має бути **підготовка кадрів для роботи в майбутньому, а не лише вдосконалення підготовки і підвищення кваліфікації кадрів для сучасних потреб економіки країни на нинішньому рівні світового постіндустріального розвитку**, прогнозування затребуваних компетентностей, навичок soft і hard skills і сфер діяльності, компетенцій. При цьому особливого значення набуває розроблення механізму відповідності ринку освітніх послуг потребам і викликам ринку праці з урахуванням збалансованості попиту і пропозиції робочої сили (зумовлюється зміною вимог до існуючих професій, появою принципово нових професій і спеціальностей, зокрема, інтегрованих і укрупнених); розвиток професійного навчання персоналу на виробництві і навчання безробітних громадян; надання профорієнтаційної допомоги учнівській молоді та іншим категоріям населення тощо. Тому необхідні міцна інституційна основа для зв'язків між підприємствами і закладами професійної освіти; розроблення нових моделей синергії науки, освіти і виробництва, які б враховували нові освітні тренди, види діяльності та інноваційний розвиток сегментів ринку праці, а також державне замовлення на підготовку професійних кадрів відповідно до сучасних і перспективних потреб національного ринку праці в робочій силі.

Ефективність цих змін залежить від своєчасного вивчення попиту на нові компетентності кваліфікованих працівників на ринку праці, інноваційного організаційно-методичного забезпечення професійної підготовки кваліфікованих робітників, синергії виробництва, бізнесу і закладів освіти.

Пріоритетність удосконалення системи підвищення кваліфікації сучасних фахівців підтверджена необхідністю реалізації зобов'язань, взятих державою щодо підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію Україна-ЄС, Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 рр., Основних напрямів реалізації державної політики у сфері зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2022 р., Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 р.

Удосконалення змісту професійно-технічної освіти, упровадження нових державних стандартів на засадах компетентнісного підходу та дієвих форм професійного навчання – завдання, що стоїть сьогодні перед закладами

професійно-технічної освіти. Методист закладу професійної (професійно-технічної) освіти відіграє важливу роль у розробленні та актуалізації цих стратегічних завдань. Професійний розвиток методистів закладів професійної освіти є **необхідною умовою досягнення якості освітніх процесів в мінливих умовах сьогодення, балансу між гнучкістю і стабільністю, творчістю та результативністю.**

Методист організовує навчально-виробничий процес в ЗП(ПТ)О; професійно-теоретичну, професійно-практичну та загальноосвітню підготовку відповідно до вимог робочих навчальних планів, програм та освітньо-кваліфікаційних характеристик; планує, організовує і здійснює індивідуальну та колективну методичну роботу з викладачами та майстрами виробничого навчання; організовує методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників; вивчає, аналізує та контролює якість та успішність професійної та загальноосвітньої підготовки учнів, виконання навчальних планів і програм та ведення педагогічними працівниками навчально-методичної та обліково-звітної документації тощо; проводить моніторинг результатів методичної роботи із педагогічними працівниками; вивчає, узагальнює та розповсюджує передовий педагогічний досвід педагогічних працівників; надає методичну, консультативну допомогу педагогічним працівникам з питань організації та вдосконалення навчально-виробничого процесу; здійснює постійний зв'язок та взаємодію із соціальними партнерами ЗП(ПТ)О; проводить дослідно-експериментальну роботу у ЗП(ПТ)О.

Методист за своїм функціоналом співпрацює з питань:

- *організаційних* – з директором закладу професійної (професійно-технічної) освіти, його заступниками, головним бухгалтером, старшим майстром;

- *навчально-виробничих та методичних* – із викладачами, майстрами виробничого навчання;

- *відвідування занять учнями та їх успішності* – із майстрами виробничого навчання, викладачами та класними керівниками;

- *охорони праці* – із спеціалістом з охорони праці та педагогічними працівниками;

- *санітарно-гігієнічного стану корпусу кабінетів та майстерень* – із завідувачем медпунктом та педагогічними працівниками.

Тому уміння приймати компетентні рішення, навички самоорганізації, володіння лідерськими якостями, управління та контролю є особливо актуальними та затребуваними для категорії методистів ЗП(ПТ)О.

Перед закладами професійної освіти стоять нові завдання щодо підвищення кваліфікації методистів відповідно до державної освітньої політики, з урахуванням суспільних викликів, роботодавців та ключових стейкхолдерів, який поєднує у своїй професійній діяльності теоретичну та практичну підготовки, має сформовані ключові, загальні та фахові компетентності, готовий конкурувати і бути активним суб'єктом на ринку праці. Важливим є розроблення моделі безперервного професійного розвитку

методистів шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти відповідно до викликів та трансформацій вітчизняного соціокультурного простору.

Метою підвищення кваліфікації методистів ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О є підготовка кваліфікованих і конкурентоспроможних на ринку праці фахівців на засадах компетентнісного підходу, здатних до вибору індивідуальної освітньої траєкторії, навчання впродовж життя, розвитку професійної кар'єри, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері, які здобули ключові і фахові компетентності¹, навичок *hard skills* і *soft skills* з урахуванням їхніх професійних інтересів, здібностей, можливостей, відповідно до державної політики в галузі освіти, вимог роботодавців і ключових стейкхолдерів.

¹ **Компетентність** – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність (Закон України «Про освіту» (стаття 18 «Освіта дорослих)).

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНУ ПРОГРАМУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ МЕТОДИСТІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ЦЕНТРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

1.1 Унікальність освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації

Освітньо-професійна програма (далі – Програма) підвищення кваліфікації є нормативним документом для організації освітнього процесу для категорії слухачів «Методисти ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О» за напрямом 01 Освіта/Педагогіка, який розроблено на засадах компетентнісного, андрагогічного, особистісно-зорієнтованого, акмеологічного, системного тощо підходів, сучасних модульних технологій.

Програма містить комплекс освітніх компонентів, зокрема змістових модулів, варіативних модулів (спецкурсів) тощо, спрямованих на досягнення визначених результатів навчання у формі розвинутих ключових, загальнопрофесійних, фахових компетентностей для навчання впродовж життя². Після успішного опанування програми педагогічними працівниками розвиваються або вдосконалюються необхідні для якісного виконання професійних завдань і функцій компетентності.

Освітньо-професійна програма передбачає досягнення результатів навчання у формі розвинутих та/або вдосконалених ключових, загальних та фахових компетентностей, визначених Європейською рамкою кваліфікацій, Рамковою програмою оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя, що схвалена Європейським парламентом і Радою Європейського Союзу.

Підвищення кваліфікації методистів за освітньо-професійною програмою спрямовано на:

- **підготовку кваліфікованих і конкурентоспроможних на ринку праці фахівців на засадах компетентнісного підходу, які здобули освітні та професійні компетентності відповідно до їхніх інтересів, здібностей, можливостей, потреб національної економіки та знаннєвого суспільства, із залученням до освітнього процесу висококваліфікованих працівників виробництва та сфери послуг, шляхом державно-приватного партнерства у сфері професійної освіти та взаємозв'язку з ринком праці;**
- **синергію науки, практики, виробництва і бізнесу;**
- **безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців за індивідуальною освітньою траєкторією³**

² **Результати** – це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів (Закон України «Про освіту»)

³ **Індивідуальна освітня траєкторія** – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та

відповідно до потреб, особливостей і можливостей замовників освітніх послуг, що дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності;

- **створення людиноцентрованого освітнього середовища за різними моделями і формами навчання**, за якого замовник освітніх послуг виступає суб'єктом із власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, який спроможний бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу;

- **підвищення якості та ефективності навчання** шляхом застосування сучасних освітніх, виробничих технологій.

Навчання за освітньо-професійною програмою дозволяє забезпечити:

- доступність та інклюзивність;
- гнучкість навчання з урахуванням професійних запитів, потреб, індивідуальних можливостей;
- упровадження дуальної освіти;
- навчання замовників освітніх послуг за індивідуальною освітньою траєкторією;
- забезпечення постійного моніторингу якості освіти та якості надання освітніх послуг на курсах підвищення кваліфікації та міжкурсний період;
- зміну мотиваційної готовності й здатності методистів до безперервного професійного розвитку шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти.

Програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії Інституту. Цілі програми і програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів (документи що підтверджують залучення стейкхолдерів – угоди (меморандуми) про співпрацю, протоколи засідань кафедр, Вченої ради БІНПО, Ради з якості освіти тощо), урахуванням тенденцій ринку праці, галузевого і регіонального контексту, а також досвіду аналогічних програм.

Освітньо-професійна програма для організації освітнього процесу підвищення кваліфікації методистів ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О **встановлює:**

- профілі ключових та фахових компетентностей методистів ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О;

- вимоги до змісту підвищення кваліфікації методистів на засадах компетентнісного, андрагогічного, акмеологічного, діяльнісного, людиноцентрованого, системного тощо підходів;

- нормативний зміст підвищення кваліфікації слухачів, сформульований у термінах результатів навчання (компетентностях), досягнення яких передбачає оновлення, удосконалення, розвиток системи цінностей, знань, практичних

запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план (Закон України «Про освіту»)

умінь і навичок, які здобуті за 7 кваліфікаційним рівнем вищої освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК);

- вимоги до вибіркового складника підвищення кваліфікації;
- нормативні терміни навчання за різними моделями і формами навчання;
- види контролю якості освітнього процесу.

Роботодавці і ключові стейкхолдери залучені до **процесу періодичного перегляду освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації та інших процедур забезпечення її якості як партнери.**

Освітньо-професійна програма **«Професійний розвиток методистів в умовах соціокультурних та освітніх викликів»** є основою для розробки та коригування робочих навчальних планів і освітньо-професійних програм підвищення кваліфікації педагогів ЗП(ПТ)О.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації **«Професійний розвиток методистів в умовах соціокультурних та освітніх викликів»** використовується в процесі: внутрішнього і зовнішнього контролю якості підвищення кваліфікації; розроблення й коригування навчальних і робочих навчальних планів та програм; визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатора професій працівників за категоріями; розроблення засобів оцінювання (ідентифікація компетентностей та вимірювання результатів навчання) слухачів.

Підвищення кваліфікації за напрямом 01 Освіта/Педагогіка категорії «Методисти ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О» передбачає безперервний професійний розвиток слухачів на підставі соціальних запитів та державних вимог на основі їх базової освіти, професійного та життєвого досвіду, особистих інтересів.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації **«Професійний розвиток методистів в умовах соціокультурних та освітніх викликів»** впроваджена в освітній процес Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти (БІНПО) та може бути рекомендована для використання закладами післядипломної освіти України, закладами, які надають освітні послуги в галузі післядипломної освіти; закладами вищої освіти III-IV рівнів акредитації всіх форм власності, які забезпечують підвищення кваліфікації за напрямом «Методисти ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О».

Освітньо-професійну програму розроблено відповідно до комплексної теми НДР Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти «Трендвотчінг ринку праці в системі підготовки і підвищення кваліфікації фахівців в умовах повоєнного відновлення України» (0122U202007, 2022–2025 рр.).

1.2 Конкурентоспроможність освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації методистів

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації є **нормативним документом для організації освітнього процесу підвищення кваліфікації слухачів категорії «Методисти ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О».**

Освітньо-професійна програма визначає науково обґрунтований зміст і структуру навчання на курсах підвищення кваліфікації методистів за темою: **«Професійний розвиток методистів в умовах соціокультурних та освітніх викликів»**, основні вимоги до розвитку та вдосконалення їхніх ключових, загальних та фахових компетентностей.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації **враховує міжнародні ініціативи та стратегії**, зокрема, «Визначення та вибір ключових компетенцій» (DeSeCo) (2005 р.), «Кваліфікація керівного персоналу» (Executive Core Qualification) (2012 р.), Резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області сталого розвитку на період до 2030 року» (2015 р.) (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development), Програму ЄС для підтримки реформи професійної освіти в Україні «EU4Skills: «Кращі навички для сучасної України», «Огляд майбутнього професійної освіти і тренінгу» Європейського центру з розвитку професійної освіти ЄС (2018 р.), «Середньострокова стратегія ЮНЕСКО – UNEVOC на 2021-2023 рр.» для системи технічної і професійної освіти і тренінгу (2020 р.), аналітична доповідь ОЕСР «Педагоги і лідери у професійній освіті і тренінгу» (2021 р.), «Розвиток навичок під час COVID-19: підрахунок початкових відповідей у технічній та професійній освіті та тренінгу» (спільний проєкт Міжнародної організації праці, ЮНЕСКО та Світового банку – 2021 р.), «Звіт про майбутнє робочих місць 2020» (Всесвітній економічний форум, 2020).

Освітньо-професійна програма розроблена відповідно до чинної нормативно-правової бази, що регулює професійну діяльність методиста закладу професійної (професійно-технічної) освіти та навчально-методичного центру професійної (професійно-технічної) освіти, зокрема: Професійний стандарт «Методист закладу професійної (професійно-технічної) освіти (Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства № 1183 від 20.06.2020); Національна рамка кваліфікацій (Постанова КМУ № 1341 від 23.11.2011 р.), Закони України «Про вищу освіту» (остання редакція – 2021 р.), «Про професійну (професійно-технічну) освіту» (остання редакція – 2021 р.); «Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» (2015 р.); «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр.» (2013 р.); «Стратегії розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на період до 2023 року» (2020 р.); «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (2019 р.), «Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні НАПН України» (2021 р.), постанову Кабінету Міністрів України від 03.06.1999 № 956 «Про затвердження Положення про ступеневу професійно-технічну освіту», розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 660 «Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти», розпорядження Кабінету Міністрів

України від 12.06.2019 № 419 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року», наказу Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 № 419 «Про затвердження Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.06.2006 за № 711/12585, наказу Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 № 930 «Про затвердження Типового положення про атестацію педагогічних працівників», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.12.2010 за № 1255/18550, наказу Міністерства освіти і науки від 16.07.2018 № 77 «Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800), Концепції «Нова українська школа», Стандартів професійної (професійно-технічної) освіти, професійного стандарту «Майстер виробничого навчання», затвердженого наказом Міністерства економіки України від 17 серпня 2021 року №430-21, інших нормативно-правових актів у сфері освіти.

Освітньо-професійна програма **«Професійний розвиток методистів в умовах соціокультурних та освітніх викликів»** регламентується локальними документами БІНПО, як-от: «Стратегія розвитку Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти на 2020-2025 роки», «Положення про організацію освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про організацію освітнього процесу за дистанційною формою навчання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про організацію освітнього процесу в умовах змішаного навчання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про впровадження європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про організацію та проведення опитувань внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти» тощо.

1.3 Методологічні підходи і принципи освітньо-професійної програми

Зміст освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації методистів орієнтований на реалізацію принципів і моделей відкритої освіти, інтегрує основні методологічні підходи і принципи освіти дорослих.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації розроблена з урахуванням основних системоутворювальних принципів побудови відкритої освіти, зокрема:

- *сприяння сталому розвитку* суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти впродовж життя;

- *людиноцентрованого навчання*, за якого освітній процес побудований з урахуванням індивідуальних можливостей, здібностей, професійних потреб, сензитивних періодів розвитку особистості;

- *безперервності* – це принцип, що передбачає організацію систематизованого й цілеспрямованого розвитку ключових, загальних і фахових компетентностей для підвищення особистого потенціалу, розширення можливостей працевлаштування, соціальної інтеграції та активного громадянства шляхом формального, неформального та інформального навчання;

- *системності* – сукупність взаємозв'язаних елементів, зокрема цілей, умов, чинників, організаційного, змістового, акметехнологічного, діагностичного й нормативно-правового забезпечення, що уможливорює послідовний, цілісний, логічно впорядкований і структурований, безперервний професійний розвиток майстра виробничого навчання;

- *гуманізації* – реалізація принципу уможливорює побудову людиноцентрованої освіти, за якої створюється диференційований освітній простір, тобто сприятливі, комфортні умови для професійного розвитку, вияву творчої індивідуальності та реалізації потенційних ресурсів, що забезпечують високий рівень професійної самоактуалізації, кваліфіковане, якісне, продуктивне виконання майстром виробничого навчання професійних завдань, інноваційних ролей і функцій, причому освітній процес ґрунтується на повазі, взаємній довірі, толерантності;

- *варіативності*, що передбачає комбінаційну гнучкість, можливість вибору параметрів, змісту, методів, джерел, термінів, темпу навчання за індивідуальною освітньою траєкторією, що робить систему навчання ефективною, економічною і цікавою;

- *модульності* – принцип до організації освітнього процесу шляхом опанування освітньо-професійної програми на основі поєднання модульних технологій навчання і залікових кредитів, причому слухачі курсів підвищення кваліфікації послідовно й виважено засвоює освітній матеріал цілісними, ієрархічно впорядкованими й структурованими частинами (*змістовими модулями і підмодулями*), результати яких є підставою для визначення результативності і якості освіти;

- *гнучкості і мобільності* – принцип полягає в розробленні змісту, варіативних планів і програм, параметрів навчання з урахуванням

соціокультурних змін і вимог до підготовки конкурентоспроможного на ринку освітніх послуг фахівця;

- *випереджувального професійного розвитку*, що уможлиблює підвищення освітньої і професійної кваліфікації та подальший професійний розвиток майстра виробничого навчання відповідно до інноваційних суспільних і освітніх викликів, європейських і державних стандартів;

- *академічної доброчесності* як сукупності етичних принципів та визначених Законом України «Про вищу освіту» правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

- *академічної мобільності* – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі професійної освіти на території України чи поза її межами;

- *академічної свободи* – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, установлених законом;

- *мережевої діяльності*, тобто взаємодії і співробітництва на засадах науково-методичного менеджменту;

- *раціонального поєднання самостійності і творчої активності*, за якого слухачі курсів підвищення кваліфікації моделюють й організують саморозвиток і самонавчання, обирають форми самостійної (підготовка до семінарських занять, лекцій тощо) та індивідуальної роботи;

- *індивідуалізації і диференціації* – принцип уможлиблює планування і реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії з урахуванням професійного досвіду, можливостей, здібностей, індивідуального стилю професійно-педагогічної діяльності замовників освітніх послуг;

- *технологічності* – передбачає використання при навчанні в системі ефективних андрагогічних метатехнологій (інтерактивних, тренінгових, акмеологічних, іротехнологій, психофізіологічних та ін.), методів і прийомів, форм активної взаємодії суб'єктів освітнього процесу;

- *науково-методичного супроводу* – принцип полягає у безперервній підтримці творчих ініціатив, інновацій, ефективному науковому, інформаційному, предметно-методичному, професійно-кваліфікаційному забезпеченні процесу самовдосконалення й самореалізації, професійній мотивації до виконання професійних ролей і функцій;

- *моніторингу якості*, що забезпечує можливість перманентного вимірювання й оцінювання професійної акмединаміки на всіх етапах безперервного розвитку впродовж життя.

1.4 Рівень освітніх послуг, які надає освітньо-професійна програма

Освітня послуга⁴ – це комплекс визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій суб’єкта освітньої діяльності, що мають визначену вартість та спрямовані на досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання (Стаття 1 Закону України «Про освіту»).

Передбачено навчання за програмою підвищення кваліфікації (у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо).

Підвищення кваліфікації може бути реалізовано за місцем провадження Інститутом освітньої діяльності; за місцем роботи педагогічних працівників; за іншим місцем (місцями); дистанційно, якщо це передбачено договором та/або відповідною програмою; за змішаною формою навчання⁵.

Поширеними формами освітніх послуг у міжкурсовий період є *консалтинг* (від англ. *consulting* – консультування), що передбачає аналіз, обґрунтування перспектив використання освітніх інновацій з урахуванням предметної галузі і запитів суб’єкта; *супервізія*, що дозволяє стимулювати до професійного розвитку впродовж життя, опанувати професійно-педагогічну діяльність на рівні суспільних та освітніх викликів із вибором змісту, форм, терміну, параметрів навчання.

Матеріальні освітні послуги на паперовому, електронному та інших носіях у вигляді науково-методичної продукції, зокрема *програм, проєктів, методичних рекомендацій, електронних посібників, індивідуального професійно-педагогічного досвіду* тощо.

1.5 Професійні вимоги до посади методиста в умовах нових освітніх викликів

<p>Професійні вимоги до посади методиста</p> <ul style="list-style-type: none"> • наявність документа про вищу освіту за спеціальностями 	<p>Професійні вимоги до посади методиста ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О визначаються Стандартом та посадовими інструкціями.</p> <p>Основні функції:</p> <ul style="list-style-type: none"> • планування методичної роботи у ЗП(ПТ)О; • здійснення методичної роботи у ЗП(ПТ)О;
--	---

⁴ На сьогодні існує чимало визначень понять «послуга», «освітня послуга», «послуга у сфері освіти». Аналізуючи їх, виділяємо два підходи до визначення послуги: 1) дія, що приносить користь, допомогу іншому; 2) продукт (результат) діяльності сервісного підприємства. Освітні послуги є провідною характеристикою ступеня розвиненості інтелектуального потенціалу персоналу того чи того освітнього закладу (установи), рівень інноваційної творчої діяльності співробітників. Основними особливостями, які характеризують існування ринку освітніх послуг, є: асиметричність інформації, що передбачає відмінність у знаннях одних учасників освітнього процесу порівняно з іншими; неоднакова доступність усіх суб’єктів ринку до відповідних ресурсів; висока еластичність попиту на освітні послуги; швидка реакція ринку на зміни попиту; індивідуальність і нестандартність наданих послуг і технологій; висока диференціація продукту за однією і тією самою спеціальністю.

⁵ Під **змішаним навчанням** розуміється цілеспрямований процес формування та розвитку загальних та спеціальних (фахових) компетентностей слухачів курсів підвищення кваліфікації за відповідною освітньою програмою в умовах інтеграції аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності суб’єктів освітнього процесу на основі взаємного доповнення технологій традиційного та дистанційного навчання, що передбачає елемент самоконтролю здобувачами та слухачами часу, місця, маршруту і темпу під час автономного та онлайн навчання

<p>галузі знань 01 Освіта/Педагогіка або інших галузей знань із присвоєнням професійної кваліфікації педагогічного працівника;</p> <ul style="list-style-type: none"> • особи, які здобули вищу освіту за спеціальністю інших галузей знань та яким не було присвоєно професійну кваліфікацію педагогічного працівника, можуть бути призначені на посаду методиста ЗП(ПТ)О строком на один рік. Зазначені особи можуть продовжити працювати методистом закладу професійної (професійно-технічної) освіти після їх успішної атестації у порядку, визначеному законодавством; • стаж педагогічної роботи не менше п'яти років; • наявність особистої медичної книжки з 	<ul style="list-style-type: none"> • методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників у ЗП(ПТ)О; • проведення моніторингу результатів методичної роботи у ЗП(ПТ)О; • взаємодія із соціальними партнерами; • проведення дослідно-експериментальної роботи у ЗП(ПТ)О.
	<p>Посадові обов'язки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • організувати професійно-теоретичну, професійно-практичну та загальноосвітню підготовку відповідно до вимог робочих навчальних планів, програм та освітньо-кваліфікаційних характеристик;
	<ul style="list-style-type: none"> • планувати, організувати та здійснювати індивідуальну та колективну методичну роботу з викладачами та майстрами виробничого навчання;
	<ul style="list-style-type: none"> • організувати методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників;
	<ul style="list-style-type: none"> • вивчати, аналізувати та контролювати якість та успішність професійної та загальноосвітньої підготовки учнів, виконання навчальних планів і програм та ведення педагогічними працівниками навчально-методичної та обліково-звітної документації тощо;
	<ul style="list-style-type: none"> • проводити моніторинг результатів методичної роботи із педагогічними працівниками;
	<ul style="list-style-type: none"> • вивчати, узагальнювати та розповсюджувати передовий педагогічний досвід педагогічних працівників;
	<ul style="list-style-type: none"> • надавати методичну, консультативну допомогу педагогічним працівникам з питань організації та удосконалення навчально-виробничого процесу;
	<ul style="list-style-type: none"> • здійснювати постійний зв'язок та взаємодію із соціальними партнерами ЗП(ПТ)О;
	<ul style="list-style-type: none"> • проводити дослідно-експериментальну роботу у ЗП(ПТ)О;
	<ul style="list-style-type: none"> • постійно підвищувати свій професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру;
<ul style="list-style-type: none"> • сприяти розвитку комунікативної взаємодії учасників освітнього процесу; 	

результатами проходження обов'язкових попереднього (до прийняття на роботу) іа періодичних профілактичних медичних оглядів.	<ul style="list-style-type: none">• вивчати індивідуальні особливості учасників освітнього процесу, дбати про розвиток їх здібностей;
---	---

II. ВНУТРІШНЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

2.1 Гарант освітньо-професійної програми

Гарант⁶ освітньо-професійної програми – **Сидоренко Вікторія Вікторівна**, докторка педагогічних наук, професорка, директорка Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України.

2.2 Мова викладання

Навчання за освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації методистів здійснюється **державною мовою**.

Засади мовної політики в освітньому процесі в закладах професійної освіти визначаються Конституцією України (Стаття 10), Законом України «Про освіту» (Стаття 7 «Мова освіти»), Законом України «Про вищу освіту» (Стаття 48_ «Мова освітнього процесу в закладах вищої освіти»), Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Стаття 21), Рекомендаціями Уповноваженого із захисту державної мови щодо норм Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та Кодексу України про адміністративні правопорушення, які стосуються обов'язкового застосування державної мови у діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності, Рекомендацій та висновків уповноваженого із захисту державної мови відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Розділ «Освіта і наука») тощо.

2.3 Доступ до освітньо-професійної програми та визнання результатів навчання

Інститут забезпечує відкритість і доступність інформації про кожну програму підвищення кваліфікації для педагогічних працівників закладів професійної шляхом її оприлюднення на офіційному вебсайті (<https://binpo.com.ua/> рубрики_Слухачам курсів підвищення кваліфікації, Внутрішні нормативні документи).

⁶ **Гарант освітньої програми** – науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка несе відповідальність за її якість, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю, стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше 10 років. Цей працівник/працівниця може виступати гарантом лише однієї освітньої програми. Також може бути, а може не бути одночасно її керівником чи завідувачем кафедри.

Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації може вважатися виконаною, коли її цілі досягнуто вчасно, тобто коли слухачі курсів підвищення кваліфікації досягають визначених програмою результатів навчання, накопичують необхідні кредити.

Для оцінювання ефективності освітньо-професійної програми (зокрема результатів навчання, навчального навантаження та методів оцінювання) використовується низка заходів:

- освітні компоненти виражаються через відповідні результати навчання, а чітка інформація щодо їх рівня, кредитів, реалізації та оцінювання є доступною;
- навчання може бути завершене впродовж офіційно визначеного часу;
- вхідний, проміжний та фінішний моніторинг відстежує будь-які зміни в структурі освітніх досягнень та отриманих результатів;
- слухачам курсів підвищення кваліфікації надається детальна інформація та поради, завдяки чому вони можуть дотримуватись послідовності виконання освітньо-професійної програми, використовувати можливості гнучких навчальних траєкторій і вибирати освітні компоненти відповідного рівня для своєї кваліфікації;
- слухачів курсів підвищення кваліфікації повідомляють про їхні результати.

2.4 Оприлюднення

Протягом 15 календарних днів після видачі документів про підвищення кваліфікації Інститут оприлюднює їх перелік на офіційному вебсайті (<https://binpo.com.ua/>).

Перелік містить таку інформацію:

- Прізвище та ініціали педагога, який пройшов підвищення кваліфікацію.
- Форму, вид, тему (напряму, найменування) та його обсяг (тривалість) у годинах або ЄКТС-кредитах.
- Дату видачі та обліковий запис документа (свідоцтва встановленого зразка) про підвищення кваліфікації.

III. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

3.1 Обсяг освітньо-професійної програми

Підвищення кваліфікації методистів ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О може здійснюватися за різними моделями (одноетапна, двохетапна, триетапна) і формами навчання (очно-дистанційна, дистанційно-очна, заочна).

Загальна тривалість навчання складає – 150 год. / 5 кредитів ECTS.

3.2 Рівень освітньо-професійної програми

Рівень освітньо-професійної програми визначається відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»⁷, частини шостої статті 59 Закону України «Про освіту», вимог 6 і 7 кваліфікаційних рівнів вищої освіти Національної рамки кваліфікацій⁸.

За результатами опанування освітньо-професійної програми методисти ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О мають удосконалити та розвинути ключові, загальні та фахові компетентності за трудовою дією (групою трудових дій).

За результатами опанування освітньо-професійної програми методисти ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О мають удосконалити та розвинути психолого-педагогічну, методичну, економіко-правову компетентності, цифрову компетентність, зокрема у частині використання інформаційно-цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку; мовленнєву, комунікаційну, інклюзивну, емоційно-етичну компетентності. Також освітньо-професійна програма спрямована на розвиток професійних (спеціальних (фахових)) компетентностей, зокрема планування методичної роботи, здійснення методичної роботи, методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників, проведення моніторингу результатів методичної роботи, взаємодія із соціальними партнерами, проведення дослідно-експериментальної роботи.

Відповідно до Національної рамки кваліфікацій інтегральна компетентність для осіб, що, згідно чинного законодавства, мають право займати посаду методиста ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О визначена на 7 рівні:

<p>магістр - 7 рівню Національної рамки кваліфікацій та другому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти;</p>

⁷ Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800, Київ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF>

⁸ Про затвердження Національної рамки кваліфікацій. Постанова КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1341, Київ [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>

<i>Рівень</i>	<i>Знання</i>	<i>Уміння/навички</i>	<i>Комунікація</i>	<i>Відповідальність і автономія</i>
7	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації – **свідоцтво про підвищення кваліфікації.**

3.3. Мета та основні завдання освітньо-професійної програми

Метою освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації «Професійний розвиток методистів в умовах соціокультурних та освітніх викликів» є розвиток інтегральної, ключових, загальних і фахових компетентностей методистів ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О, що забезпечують результативність їхньої професійної діяльності та сприяють безперервному професійному та особистому розвитку шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти в умовах соціальних трансформацій та євроінтеграційних процесів в освіті.

Досягнення поставленої мети передбачає реалізацію низки завдань:

- розвиток професійної компетентності, що передбачає досконале володіння інструментарієм, прийомами і продуктивними технологіями реалізації функціональних обов'язків;

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, управлінських, соціокультурних, андрагогічних, методичних, психологічних, цифрових та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності;
- розвиток інтегральної, ключових, загальних, спеціальних або фахових компетентностей шляхом удосконалення умінь щодо проєктування, організації та контролю професійно-теоретичної, професійно-практичної та загальноосвітньої підготовки кваліфікованих робітників;
- ознайомлення із перспективними інноваційними методами організації та здійснення якісної професійно-теоретичної, професійно-практичної та загальноосвітньої підготовки майбутніх кваліфікованих робітників;
- розвиток умінь щодо впровадження інноваційних форм і методів освітнього менеджменту та цифрових технологій;
- розвиток комунікативних навичок, технологій підтримки позитивного соціально-психологічного клімату в педагогічному колективі;
- формування лідерських якостей, спрямованих на якісне підвищення організаційної культури колективу, вироблення оптимальних рішень складних проблем, що сприяє підготовці всебічно гармонійної особистості;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення та особистісного розвитку педагогічних працівників шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти;
- ознайомлення з основними завданнями, новітніми кваліфікаційними вимогами до методиста, педагогічного працівника та організації навчально-виробничого процесу в ЗП(ПТ)О;
- розвиток фахової компетентності шляхом опанування сучасних освітніх технологій, методик загальної та професійної педагогіки, психології;
- ознайомлення з особливостями надання психологічної підтримки педагогічним працівникам в процесі їхньої професійної діяльності;
- застосування принципів цифрової дидактики в освітньому процесі;
- добір і впровадження інноваційних підходів, технологій щодо трансферу сучасних виробничих технологій в освітній процес;
- ознайомлення із формами модерації, супервізії, коучингу педагогічних працівників щодо організації освітнього процесу в умовах інклюзивного навчання;
- розвиток умінь щодо впровадження цифрових технологій в освітній процес, основ кібербезпеки, медіаграмотності;
- розвиток комунікативних навичок, технологій підтримки позитивного психологічного клімату в учнівському колективі та колективі педагогічних працівників ЗП(ПТ)О;
- ознайомлення з техніками медіації в учнівському колективі тощо.

Напрями: основи андрагогіки; дидактика професійної освіти; цифрова дидактика; кібербезпека та кібергігієна; використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому

процесі; моніторинг якості освіти та освітніх послуг; розвиток професійно-педагогічної, комунікаційної, інклюзивної, управлінської тощо компетентностей.

Програма підвищення кваліфікації використовується в процесі:

- розроблення та коригування робочих навчальних програм для категорії слухачів – методисти ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О;
- визначення профілів професійних (фахових) компетентностей;
- визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів;
- розроблення освітньо-професійних програм.

Результатом підвищення кваліфікації методистів за освітньо-професійною програмою є науково-методичний супровід професійної діяльності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О та підготовка конкурентоспроможних на ринку освітніх послуг фахівців, які здатні забезпечувати випереджувальність розвитку країни в умовах війни та період повоєнного відновлення, активно зреалізовувати освітні проєкти національного масштабу, витримувати конкуренцію на європейському і світовому ринку освітніх послуг.

3.4 Характеристика програми

3.4.1 Функціональна спрямованість	Професійний та особистісний розвиток методистів відповідно до державної політики в галузі професійної освіти та забезпечення її якості на компетентнісній основі
3.4.2 Фокус програми	Модернізація системи професійної освіти відповідно до сучасних і перспективних потреб ринку праці, міжнародних стандартів і практик для забезпечення реалізації права громадян на якісну та доступну професійну освіту, створення умов для формування і розвитку актуальних фахових компетентностей, що необхідні для її успішної професійної діяльності та самореалізації.
3.4.3 Орієнтація програми	Програма орієнтована на встановлення (підвищення, підтвердження) кваліфікації методиста, а саме: <ul style="list-style-type: none"> • оновлення та розширення знань, формування вмінь та навичок, професійних компетентностей у психолого-педагогічній, методичній, організаційно-управлінській, моніторинговій діяльності; • засвоєння інноваційних технологій, форм, методів та засобів навчання; • вивчення перспективного досвіду сучасного виробництва, ознайомлення з досягненнями науки, техніки і виробництва та напрямів їх розвитку;

	<ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення із специфікою умов, станом і тенденціями розвитку підприємств, організацій та установ, вимогами до рівня кваліфікації працівників за відповідними професіями; • застосування інноваційних технологій реалізації змісту підвищення кваліфікації, що передбачає його диференціацію, індивідуалізацію, запровадження андрагогічних, інтерактивних, дистанційних, змішаних, цифрових технологій навчання.
3.4.4 Особливості програми	<p>Програма складається із п'яти модулів, передбачає самостійне оволодіння частиною матеріалу на дистанційному (заочному) етапі навчання; оптимальне співвідношення форм навчального навантаження (аудиторних годин, дистанційного навчання в синхронному режимі, самостійної роботи тощо, визначається запитами замовника та специфікою цільової аудиторії). Навчальні модулі містять відповідні теми, що мають теоретичні та практичні навчальні матеріали й об'єднані за ознакою відповідності змісту навчальній меті та завданням модуля.</p> <p>Кінцевий результат підвищення кваліфікації – умотивовані активні здобувачі кваліфікацій, які прагнуть безперервного професійного розвитку, самореалізації і кар'єрного зростання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>цілісна особистість</i> (усебічно розвинена, здатна до вибору індивідуальної освітньої траєкторії, навчання впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, розвитку професійної кар'єри, підприємництва та самозайнятості); • <i>фахівець</i> (конкурентоздатна та мобільна на ринку праці особистість, яка набуває ключових, професійних і загальнопрофесійних компетентностей відповідно до її інтересів, здібностей, можливостей, потреб економіки та суспільства); • <i>відповідальний громадянин</i> (успішна особистість з активною громадянською позицією, морально-етичними якостями, відповідальна за результати власної діяльності задля сталого розвитку держави та суспільства). <p>Для безперервного здобуття професійних кваліфікацій упродовж життя, поєднання навчання на виробництві, у закладах професійної та вищої освіти</p>

	всіх типів та форм підпорядкування, визнання професійних кваліфікацій передбачено створення єдиного освітнього простору професійної освіти і навчання.
3.4.5 Цільова група	Освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації є педагогічні працівники закладів професійної (професійно-технічної) освіти: методисти.
3.4.6 Модель, форма і графік реалізації програми	Модель (одноетапна, двоетапна, триетапна) і форма (заочна, очно-дистанційна) підвищення кваліфікації визначаються замовником освітніх послуг за погодженням з дирекцією БІНПО. План-графік реалізації освітньої програми навчання методистів державних закладів П(ПТ)О на курсах підвищення кваліфікації за державним замовленням затверджується Вченою радою БІНПО
3.4.7 Строки дії програми	Програма чинна 3 роки (січень 2025 – січень 2028 рр.).
3.4.8 Місце реалізації програми	Підвищення кваліфікації може бути реалізовано за місцем провадження Інститутом освітньої діяльності; за місцем роботи замовників освітніх послуг; за іншим місцем (місцями); дистанційно, якщо це передбачено договором (угодою, меморандумом); за змішаною формою навчання; комбіновано
3.4.9 Кількість слухачів у групі	25-40 осіб
3.4.10 Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання освітньо-професійною програмою	Особи, які мають документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК)
3.4.11 Вимоги до викладачів	Освітньо-професійну програму реалізують науково-педагогічні працівники Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти, які мають стаж науково-педагогічної роботи за відповідним профілем. Основну категорію викладачів під час реалізації Програми складають особи, які мають науковий ступінь, вчене звання. За необхідності до проведення практичних занять залучаються викладачі, які мають

	необхідний практичний досвід, роботодавці та ключові стейкхолдери.
3.4.12 Вартість/ безоплатність освітньої послуги	Надання освітніх послуг здійснюється за державні кошти та/або на платній основі за кошти фізичних та юридичних осіб. Розрахунок вартості освітньої послуги регламентується «Положенням про порядок надання платних послуг, які можуть надаватися у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти»
3.4.13 Навчання і викладання за освітньо-професійною програмою	<p>Форми і методи навчання та викладання сприяють досягненню заявлених в освітній програмі цілей і програмних результатів навчання, відповідають вимогам компетентнісного, людиноцентрованого, андрагогічного, системного підходів та принципам академічної свободи.</p> <p>Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів.</p> <p>Інститут забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до мети, основних завдань програми.</p> <p>Науково-педагогічні працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних освітніх практик.</p> <p>Навчання, викладання і наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією освітньої діяльності Інституту. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.</p> <p>Інститут залучає роботодавців і ключових стейкхолдерів до організації освітнього процесу, моніторингу якості надання освітніх послуг.</p> <p>Замовники освітніх послуг безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Побаження, пропозиції, зауваги замовників освітніх послуг беруться до уваги під час перегляду освітньої програми (протоколи засідань кафедр, Ради з якості освітньої діяльності, Вченої ради БІНПО тощо).</p>

<p>3.4.14 Науково-методичне забезпечення освітньо-професійної програми</p>	<p><i>Науково-методичне забезпечення Програми включає:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - стандарти професійної та вищої освіти; - навчальні плани; - робочі навчальні плани; - робочі навчальні програми з усіх модулів (тем, спецкурсів); - цифрові навчально-методичні комплекси; - електронні навчальні курси за тематикою навчальних модулів; - друковані та електронні джерела з проблематики професійно-педагогічної діяльності методистів; - матеріали інтерактивних лекцій, семінарських занять; - списки рекомендованих джерел; - індивідуальні завдання для самостійної роботи слухачів; - завдання для самоконтролю; - методичні матеріали для педагогічних працівників з питань самостійного опрацювання фахової літератури, написання випускних робіт; - інші науково-методичні матеріали, які визначає кафедра та науково-педагогічні працівники тощо. <p><i>Зокрема, дистанційного навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-цифрових технологій дистанційного навчання; - критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання; - змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів). <p>Веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - документи планування навчального процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять); - відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо; - мультимедійні лекційні матеріали; - термінологічні словники; - практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання; - віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання; - віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання; - пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем; - ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання; - електронні бібліотеки чи посилання на них; - інші ресурси навчального призначення
<p>3.4.15 Документ, що видається за результатами навчання на курсах підвищення кваліфікації</p>	<p>Видається за результатами підвищення кваліфікації. Технічний опис, дизайн, спосіб виготовлення, порядок видачі та обліку визначено Інститутом.</p> <p>Документ містить:</p> <ul style="list-style-type: none"> • повне найменування суб'єкта; • тему (напрямок, найменування), обсяг у годинах та/або кредитах ЄКТС; • ПІБ особи, яка підвищила кваліфікацію; • опис досягнутих результатів навчання; • дату видачі та обліковий запис документа;\ • найменування посади, прізвище, ініціали особи, яка підписала документ від імені Інституту

IV. НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МЕТОДИСТІВ У МІЖКУРСОВИЙ ПЕРІОД

<p>4.1 Продовження навчання</p>	<p>Програма передбачає можливість подальшого розширення та поглиблення професійних знань, умінь, навичок у системі неформальної та інформальної освіти. Співпраця в міжкурсовий період зумовлюється можливістю укладання Угоди (договору, меморандуму)</p>
--	--

	<p>про співпрацю між Білоцерківським інститутом неперервної професійної освіти і суб'єктом підвищення кваліфікації та надання подальшої підтримки / супроводу засобами консультацій, супервізії, модерації, коучингу, проведенням спільних заходів, можливості участі у наукових (науково-методичних) заходах, що організуються планово і позапланово Інститутом</p>
<p>4.2 Науково-методичний супровід професійного розвитку фахівців у міжкурсовий період</p>	<p>Форми науково-методичного супроводу⁹ в міжкурсовий період визначаються Угодами (договорами, меморандумами) про співпрацю між Білоцерківським інститутом неперервної професійної освіти і замовником/замовниками освітніх послуг та надання подальшої підтримки / супроводу шляхом консультацій, проведенням спільних заходів, можливості участі у наукових (методичних, науково-методичних) заходах, що організуються Інститутом.</p> <p>Напрямами науково-методичного супроводу професійного розвитку фахівців в їх різноманітності й варіативності, адресній спрямованості є такі:</p> <p>Дорадницький напрям науково-методичного супроводу – це надання кваліфікованої поради, допомоги, роз'яснення, інформаційної підтримки щодо вирішення професійних завдань, подолання професійних утруднень тощо. Консультативні послуги надаються замовникам (споживачам) у вигляді інформаційного, науково-методичного продукту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • консультування методистів в питаннях науково-методичного менеджменту; моніторингу якості освіти; атестації (сертифікації) та підвищення кваліфікації; узагальнення, поширення і трансляції професійно-педагогічного досвіду, кращих освітніх практик; виявлення професійних труднощів, конкретизація перспективних аспектів у професійно-педагогічній діяльності, внесення позитивних змін;

⁹ **Технологію науково-методичного супроводу** розуміємо як педагогічну систему, що гарантує досягнення певної мети через чітко визначену послідовність дій, змісту, методів, спроектованих на розв'язання проміжних цілей і наперед визначений кінцевий результат, забезпечує максимальну активність педагогічних працівників в освітньому процесі, відповідає інтересам і запитам на знання. Визначальними основами технології науково-методичного супроводу є: *демократичність* (можливість урахування різних підходів, колегіальність у прийнятті рішення), *ситуація вибору* (створення декількох варіантів програм, моделей діяльності, методик, які забезпечують передумови для свідомого вибору), *самореалізація* (розкриття особистісного потенціалу кожного учасника освітнього процесу), *співтворчість* (спільна діяльність суб'єктів, які прагнуть досягти нових кількісних і якісних результатів), *синергійність* (нелінійність, нестабільність науково-методичного супроводу).

• **консультування** щодо формування корпоративної культури педагогічного колективу, маркетингової діяльності й аудиту.

Коучинговий (від англ. *coaching* – наставляти, тренувати, надихати) **напря́м науково-методичного супроводу** забезпечує висококваліфіковані індивідуальні тренування методистів для досягнення значущих для них професійної мети, завдань, підвищення ефективності планування за індивідуальною освітньою траєкторією на всіх етапах міжкурсового періоду, мобілізації внутрішнього потенціалу, розвитку необхідних професійних здібностей і навичок, освоєння передових стратегій, технологій для отримання найвищого професійно значущого результату.

Професійно-кваліфікаційний напря́м науково-методичного супроводу передбачає надання педагогічним працівникам адресної допомоги, методичних рекомендацій щодо безперервного професійного розвитку на всіх етапах міжкурсового періоду, підвищення професійної кваліфікації, розвитку ключових, загальних і фахових компетентностей для якісного виконання функціональних обов'язків.

Предметно-методичний напря́м науково-методичного супроводу спрямований на надання методистам адресної допомоги в організації освітнього процесу. Напря́м передбачає:

• по-перше, **оновлення теоретичного, технологічного й методичного складників професійно-педагогічної діяльності** педагогічного працівника, що включає ознайомлення зі структурою, типологіями і методичними варіантами сучасного уроку, технологіями викладання, новаторськими методиками роботи, із законами і закономірностями, методами і прийомами оптимізації освітнього процесу з урахуванням можливостей і потреб здобувачів професійної освіти;

• по-друге, – **процес концептуалізації новітніх дидактичних ідей**, практичного трансформування в педагогічну практику наукових психолого-педагогічних досліджень, науковий пошук, розробку, експериментальну перевірку ефективності, життєспроможності зразків перспективного

педагогічного досвіду, пошук шляхів удосконалення, раціоналізації і модернізації освітніх програм, методик, використання їх у нових цілях і умовах тощо;

• по-третє, – **створення, апробацію, упровадження й поширення в освітній практиці авторського педагогічного продукту**, зокрема концепцій, теорій, систем, моделей, принципів, методів, прийомів, персонал-технологій, авторської методики, вироблення індивідуально-творчого стилю¹⁰, авторської системи професійно-педагогічної діяльності¹¹.

Експертний напрям науково-методичного супроводу спрямовано на експертизу й апробацію навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, зокрема підручників, навчальних (навчально-методичних, практико-орієнтованих та ін.) посібників, методичних матеріалів, авторських навчальних програм тощо, а також якості й продуктивності розробленого впродовж міжкурсового періоду методичного продукту (професійних проєктів, кейсів, портфоліо та ін.).

Маркетинговий напрям науково-методичного супроводу передбачає вивчення і задоволення освітніх запитів, потреб педагогічних працівників щодо якості надання освітніх послуг, результативності професійної діяльності, науково-методичного забезпечення професійного розвитку шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти.

Інформаційно-комунікаційний напрям науково-методичного супроводу пов'язаний із розвитком цифрової компетентності методиста. Забезпечує інформаційну підтримку професійного розвитку шляхом створення єдиної інформаційно-технологічної системи, включаючи освітні сайти, навчальні освітні

¹⁰ **Індивідуально-творчий стиль професійно-педагогічної діяльності педагога** характеризує сформовану в нього впродовж міжкурсового періоду стійку індивідуально-специфічну систему активних і адаптивних засобів, прийомів, методів, способів вирішення професійних завдань, форм професійно-педагогічної взаємодії із суб'єктами освітнього процесу, вибір яких зумовлений актуальним професійним змістом і метою. Як інтегративна характеристика професійно-педагогічної діяльності індивідуально-творчий стиль відображає стиль керівництва освітньою діяльністю суб'єктів, стиль професійно-педагогічної взаємодії, стиль поведінки і саморегуляції, а також вироблене методичне кредо, авторську концепцію праці.

¹¹ Під **авторською системою професійно-педагогічної діяльності** розуміємо оригінальну, самобутню цілісну загальнопедагогічну, дидактичну, методичну й ціннісно-світоглядну систему, у межах якої створюється потужне мотиваційне поле для опанування навчальної дисципліни, засвоєння нових способів освітньої і розумової діяльності, обміну соціокультурним досвідом, і що найголовніше, закономірно досягається новий професійно значущий результат, робиться індивідуальний внесок у розвиток професійної спільноти, модернізуються складники системи (цілі, зміст, освітні підходи і технології, система відношень між суб'єктами та ін.).

	<p>портали, інформаційні бази даних, електронні каталоги, персональні вебресурси тощо.</p> <p>Моніторинговий напрям (від лат. <i>monitor</i> – попереджувальний, той, що попереду; англ. <i>monitoring</i> – контроль, відстеження) включає комплекс процедур спостереження (збір, обробка, зберігання і поширення інформації), поточного оцінювання важливих перетворень в освітній системі, а також спрямування цих перетворень на досягнення визначених параметрів професійного розвитку, виявлення тенденцій і закономірностей, чинників (зовнішніх і внутрішніх), відслідковування професійної акмединаміки впродовж усіх етапів міжкурсового періоду.</p> <p>Психолого-мотиваційний напрям передбачає психолого-андрагогічну діагностику педагогічних працівників на засадах соціоніки і кваліметрії, що вміщує комплекс моніторингових і корекційно-рефлексивних процедур, засобів і методів, прийомів і правил. Дозволяють вимірювати, відстежувати і діагностувати динаміку професійного розвитку фахівців, рівні і критерії сформованості рівня педагогічної майстерності, особистісні якості і мотиваційно-ціннісні настанови. За допомогою певних діагностичних психолого-андрагогічних процедур відбувається актуалізація професійно значущих характеристик старшого майстра, його індивідуальних здібностей, освітніх потреб, особливостей інтелектуальної саморегуляції, пізнавального стилю, ціннісних орієнтацій, визначаються чинники, які сприяють або перешкоджають професійному розвитку.</p>
--	--

V. СТИЛЬ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

5.1. Підходи до викладання і навчання

Освітній процес на курсах підвищення кваліфікації відбувається на основі андрагогічних принципів, випереджувального підходу, людиноцентрованого навчання, самонавчання, проблемно-орієнтованого навчання, навчання через практику, а також шляхом упровадження інноваційних технологій навчання, модернізації змісту професійного навчання, залучення соціальних партнерів.

5.2 Система оцінювання

Випускна робота – результат практичної діяльності слухачів курсів

підвищення кваліфікації.

Випускна робота може бути виконана, оформлена та представлена в таких формах:

- узагальнення теоретичного матеріалу за обраною темою у формі реферату;
- опис власного практичного досвіду з теоретичним обґрунтуванням;
- дайджест науково-методичної літератури за обраною актуальною темою;
- практична власна оригінальна розробка навчального заняття, уроку або виховного заходу (за рік, що передує);
- фрагмент календарного планування нового навчального курсу, предмета, заняття, уроку виробничого навчання або складної нової теми з поясненнями та методичними рекомендаціями;
- педагогічний проект;
- опис власної розробки технології професійної діяльності;
- портфоліо.

Як випускна робота можуть бути зараховані друковані роботи, а саме: стаття (тези/матеріали конференцій), методичні рекомендації (вказівки), підручник, посібник, навчальна програма тощо, якщо вони були підготовлені впродовж навчання на курсах підвищення кваліфікації і/або схвалені вченою (науково-методичною) радою Інституту.

Випускна робота виконується слухачами самостійно, рецензується та публічно ними захищається.

Вимоги до структури, змісту, рівня, порядку виконання та оформлення випускної роботи визначаються окремим положенням, затвердженим в установленому порядку.

Випускові кафедри розробляють і щорічно оновлюють переліки рекомендованих тем випускних робіт для кожної категорії слухачів.

Рішеннями директора, Вченої ради Інституту можуть проводитися конкурси випускних робіт слухачів. Організація, періодичність та інші питання щодо їхнього проведення визначаються спеціальним положенням.

Самостійна робота організовується кураторами-тьюторами й контролюється завідувачами кафедр. Безпосереднє керування самостійною роботою слухачів здійснює куратор-тьютор навчальної групи.

Шкала оцінювання випускної роботи слухачів курсів підвищення кваліфікації визначається за допомогою трьох шкал: шкалою Європейської кредитно-накопичувальної системи (ECTS), національною шкалою та адаптованою шкалою Інституту (див. Таблиця 5.2.1)

**Шкала оцінювання випускної роботи слухачів курсів
підвищення кваліфікації у БІНПО**

За шкалою ECTS	За національною шкалою	Кількість балів
A	Відмінно	90-100
B	Добре	85-89
C	Добре	75-84
D	Посередньо	65-74
E	Задовільно	60-64
Fx	Незадовільно з можливістю повторного складання за умови виконання певної додаткової роботи	35-59

5.3 Контрольні заходи. Види контролю

Контрольні заходи	<p>Обов'язкова форма організації освітнього процесу, їх основою є педагогічний контроль (далі – контроль), суть якого полягає в одержанні інформації щодо результатів освітньої діяльності слухачів.</p> <p>Слухачі курсів підвищення кваліфікації за бажанням можуть встановити рівень розвитку сукупності або окремих професійних компетентностей та оцінити на таких засадах результативність освітнього процесу. Відповідні матеріали розробляються та затверджуються кафедрами і надаються слухачам науково-педагогічними працівниками Інституту.</p>
Поточний контроль	Проводиться у вигляді тестування (у сукупності – не більше 20 запитань) з оцінкою «зараховано» або «не зараховано» (за умови 70% правильних обраних відповідей зі 100% можливих).
Підсумковий контроль	<p>Проводиться з метою визначення успішності підвищення кваліфікації слухачів у вигляді захисту випускної роботи.</p> <p>Для слухачів підвищення кваліфікації, які навчаються заочною формою навчання цей контроль здійснюється у формі заліку з оцінкою «зараховано» або «не зараховано».</p>

Слухачам, за результатами проходження підвищення кваліфікації, видається свідоцтво про підвищення кваліфікації.

VI. ПРОФІЛІ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МЕТОДИСТІВ ЗП(ПТ)О ТА НМЦ П(ПТ)О, ЯКІ РОЗВИВАЮТЬСЯ НА КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Профілі базових компетентностей педагогічних працівників передбачають вичерпний опис основних індивідуально-особистісних та професійно-діяльнісних якостей, здібностей, властивостей, необхідних сучасному майстру

виробничого навчання для успішного виконання стратегічної мети і завдань модернізації професійної освіти відповідно до соціокультурних та освітніх викликів.

За основу використовується опис відповідного кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій.

Основними напрямками підвищення кваліфікації є:

- формування у педагогів спільних для ключових компетентностей вмінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України «Про освіту»;
- розвиток ключових (грамотність (Literacy competence), мовна компетентність (Languages competence), математична компетентність та компетентність у науках, технологіях та інженерії (Mathematical competence and competence in science, technology and engineering), цифрова компетентність (Digital competence), особиста, соціальна і навчальна компетентність (Personal, social and learning competence), громадянська компетентність (Civil competence), підприємницька компетентність (Entrepreneurship competence), компетентність культурної обізнаності та самовираження (Cultural awareness and expression competence), спеціальних (фахових, посадових) (знання навчального предмета, фахових методик, технологій) і загальнопрофесійних компетентностей (працезахоронна, енергозберігальна, економічна, здатність працювати в команді тощо).

6.1 Ключові компетентності

Ключові компетентності визначено в «Рекомендаціях Європейського Парламенту та Ради Європи» (від 18 грудня 2016 р.) «Про освітні компетенції

для навчання протягом життя» (так звані Європейські еталонні рамки), у Концепції «Нова українська школа» та розширені, простежені у взаємозв'язку з уміннями та результатами навчання в Законі України «Про освіту»: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна

компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість і фінансова грамотність; інші компетентності, передбачені стандартом освіти.

Ключові компетентності необхідні для підвищення особистого потенціалу і розвитку, розширення можливостей працевлаштування, соціальної інтеграції та активного громадянства, розвиваються в процесі навчання протягом усього життя, починаючи з раннього дитинства шляхом формального, неформального та інформального навчання. Усі ключові компетентності сприяють успішному життю в суспільстві. Такі навички, як критичне мислення, аналітичне мислення, вирішення проблем, творчість, робота в команді, уміння спілкування і проводити переговори, прийняття рішень, саморегуляція, стійкість, емпатія, участь, повага до різноманітності, враховуються в усіх ключових компетентностях.

1. Інтегральна компетентність методиста ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О	– здатність особи розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук, проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог	
2. Ключові компетентності¹²	спілкування державною мовою	а саме розширення професійного словникового запасу, розвиток вміння лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, усно і письмово висловлюватися, сприймати, розуміти й інтерпретувати поняття і факти, використовувати мовні засоби в освітньому процесі, викликати почуття естетичного задоволення у спілкуванні, обирати мовні і мовленнєві засоби з урахуванням морального кодексу і культурних традицій

¹² У Рамковій програмі оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя, схваленої Європейським парламентом і Радою Європейського Союзу 17 січня 2018 року, виокремлено й конкретизовано вісім ключових компетентностей.

Ключові компетентності необхідні для підвищення особистого потенціалу і розвитку, розширення можливостей працевлаштування, соціальної інтеграції та активного громадянства, розвиваються в процесі навчання протягом усього життя, починаючи з раннього дитинства шляхом формального, неформального та інформального навчання.

Усі ключові компетентності сприяють успішному життю в суспільстві. Такі навички, як критичне мислення, аналітичне мислення, вирішення проблем, творчість, робота в команді, уміння спілкування і проводити переговори, прийняття рішень, саморегуляція, стійкість, емпатія, участь, повага до різноманітності, враховуються в усіх ключових компетентностях.

		(дотримання мовного етикету, доречність мови)
	спілкування іноземними мовами	здатність зіставляти термін чи буквене позначення з його походженням з іноземної мови
	математична компетентність	здатність і бажання застосовувати логічне та просторове мислення, використовувати відповідні засоби, зокрема статистичні дані, а також презентації (формули, моделі, конструкції, графіки, діаграми), а також вживати й оцінювати логічні ланцюжки аргументів, інтерпретувати результати, оцінювати похибку обчислень
	цифрова компетентність	це впевнене, критичне і відповідальне використання та взаємодія з цифровими технологіями для навчання, професійної педагогічної діяльності та участі у житті суспільства, що включає: використання цифрових технологій для спілкування, співпраці та підвищення кваліфікації; пошук джерел, створення цифрових ресурсів та обмін ними; управління та організація використання цифрових технологій у викладанні та навчанні; використання цифрових технологій та стратегій для вдосконалення оцінювання знань, навичок та вмінь; використання цифрових технологій для покращення інклюзивного навчання, персоналізації та активного залучення учнів; надання учням можливості творчо та відповідально

		<p>використовувати цифрові технології стосовно інформації, комунікації, змісту, створення, комфорту / благополуччя та вирішення проблем розвиток цифрової та інформаційної грамотності</p> <p>Знання в галузі інформаційної безпеки.</p> <p>Здатність виявляти шкідливе програмне забезпечення, проводити аналіз шкідливих програм, розуміти технічні аспекти функціонування шкідливих програм, зменшувати негативні наслідки від впливу шкідливого програмного забезпечення.</p> <p>Здійснювати управління ризиками інформаційної та кібербезпеки</p>
	<p>особиста, соціальна та здоров'язберезувальна компетентність</p>	<p>це здатність усвідомлювати внутрішні стани, ефективно управляти часом та інформацією, конструктивно працювати в педагогічному колективі, з батьками та здобувачами освіти, залишатися стійкими і керувати власним навчанням та кар'єрою. Для успішних міжособистісних відносин та соціальної участі важливо розуміти кодекси поведінки та правила комунікації, прийнятні як у суспільстві, так і в освітньому середовищі. Крім цього важливими є наступні компоненти: розуміти, що таке здоровий спосіб життя;</p> <p>дотримання загальнолюдських, європейських та національних цінностей; усвідомлення</p>

		<p>нагальних проблем безпеки як у реальному житті, так і в Інтернеті; формування поваги до інших людей, незалежно від їхніх культурних / етнічних / релігійних / гендерних поглядів; розуміти що таке «соціально прийнятна» поведінка ЗП(ПТ)О та в суспільстві; прагнення бути конструктивним членом суспільства;</p> <p>знати основоположні принципи демократії; розвивати впевненість у собі, самооцінку;</p> <p>робити позитивний, усвідомлений власний життєвий вибір; повага до права інших мати особисту думку.</p> <p>Соціально важливим є вміння конструктивно спілкуватися в різних середовищах, співпрацювати в командах та вести переговори. Воно передбачає толерантність, висловлення своєї та розуміння точок зору інших людей, а також здатність формувати і підтримувати впевненість і співчуття</p>
	<p>громадянська компетентність</p>	<p>відповідно до рекомендацій Європарламенту та Єврокомісії від 18 грудня 2006 р. про ключові компетентності під час навчання впродовж життя (2006/962/ЕС), вона включає особисті, міжособистісні та міжкультурні компетенції та охоплює усі форми поведінки, які спонукають громадян до ефективної та конструктивної участі в суспільному та трудовому житті, зокрема в дедалі більш різноманітних</p>

		<p>суспільствах, а також для вирішення конфліктів, якщо це необхідно. Участь у громадянському житті має ґрунтуватися на знаннях соціальних і політичних концепцій і структур та передбачати активну демократичну участь.</p> <p>Громадянська компетентність базується на знанні концепцій демократії, справедливості, рівності, громадянства та захисту прав людини, що визначено в міжнародних, європейських деклараціях, національному законодавстві та механізмів їх застосування різними установами на місцевому, регіональному, національному, європейському та міжнародному рівнях.</p>
	Комунікативна компетентність	<p>здатність до ефективного прямого та зворотного зв'язку з учасниками освітнього процесу та потенційними стейкхолдерами. Передбачає здібність до ефективного спілкування у межах професійних обов'язків, що включає вміння обмінюватися інформацією, без упередження сприймати думки та ідеї співрозмовника, усвідомлювати його потреби, розуміти його почуття і психологічні стани, досягати взаєморозуміння.</p>

6.2 Загальні компетентності

Загальні компетентності	Освітологічна	<p>здатність інтегрувати знання з сучасної педагогіки, психології та філософії, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію професійної</p>
--------------------------------	----------------------	---

		<p>діяльності на засадах людиноцентризму, демонструвати відданість принципам доброчесності, фундаментальним загальнолюдським та національним цінностям у освітній діяльності. Вона також включає конкретні прикладні знання, навички та вміння, які дозволяють особам успішно виконувати конкретні функції освітній сфері. Функціональний компонент включає когнітивну, методологічну, технологічну та лінгвістичну здатності. Міжперсональна освітня компетентність передбачає вміння активно співпрацювати з різними педагогічними колективами та стейкхолдерами. Критичне мислення спрямоване на ефективне використання системного мислення для виважених суджень і рішень зі складних проблем.</p>
	<p>Нормативно-правова</p>	<p>забезпечує ефективне використання у професійній діяльності вимог законодавчих та інших нормативних документів органів державної влади для вирішення відповідних професійних завдань. Передбачає здатність організувати діяльність фахівців системи освіти та/або власну професійну діяльність на їх основі, а також дотримуватися вимог безпеки життєдіяльності, ринку освітніх послуг, автономії закладу / установи / організації освіти та академічної свободи тощо.</p>

	Екологічна компетентність	здатність професіонала до ситуативної діяльності в природному оточенні, за якої набуті екологічні знання, навички, досвід і цінності актуалізуються в умінні приймати рішення, виконувати відповідні дії (у тому числі, у професійній діяльності), нести відповідальність за прийняті рішення, усвідомлюючи їх наслідки для довкілля. Вона базується на принципах обережності, запобігання та усунення джерел забруднення довкілля.
--	----------------------------------	---

6.3 Загальнопрофесійні компетентності

Загальнопрофесійні компетентності	Енергозберезувальна компетентність	якість особистості, що визначає її здатність до енергозбереження як діяльності (наукової, організаційної, практичної, інформаційної), спрямованої на раціональне використання енергії та природних ресурсів. Вона передбачає системне планування та менеджмент щодо енергетичної ефективності на виробництві і дома, здатність накопичувати, аналізувати та обмінюватися інформацією й знаннями в контексті енергоефективності
	Економічна компетентність	сукупність економічних знань і практичних умінь, досвід, економічна культура та мислення, наявність стійкої потреби й інтересу до професійної компетентності. Складниками економічної компетентності є: сукупність економічних знань; економічна свідомість; економічне мислення; економічні якості, а

		також здатність визначати, розширювати спектр та використовувати можливості бізнесу у освітньому процесі.
	Дослідницька	Дослідницька компетентність є складовою та показником професійної компетентності, тобто володіння навичками та методами дослідницької діяльності на рівні передових технологій з метою вирішення освітніх й управлінських завдань, побудови власної кар'єри відповідно до цінностей сучасного суспільства та бажаного особистісного результату.
	Персональна	здатність до постійного підвищення освітнього рівня, потреба у самоактуалізації та реалізації власного особистісного потенціалу, прагнення самостійно засвоювати нові знання та вміння, у процесі саморозвитку.
	Соціокультурна	характеризується розвитком позитивних соціальних ідентичностей на основі приналежності до кількох груп ідентичності в суспільстві, гуманістичним спрямуванням педагогічної діяльності. Передбачає здатність педагогічного працівника демонструвати розвинутий емоційний інтелект, педагогічну культуру та етику, дотримання норм професійної етики з усіма суб'єктами освітнього процесу; сприймання молодого покоління як генерації, яка має особливі цінності та потреби; виховувати толерантне ставлення до несхожості людей

		<p>між собою у міжкультурному середовищі. Обумовлює орієнтацію особистості на здобування освіти впродовж життя та особистісний духовний розвиток; чіткі критерії в пізнанні, оцінюванні й використанні певних моделей поведінки</p>
	<p>Андрагогічна компетентність</p>	<p>єдність теоретичної та практичної готовності методиста до виконання своїх професійних функцій, яка характеризує не тільки діяльність, але й самого педагогічного працівника як суб'єкта в його самостійної, відповідальної та ініціативної взаємодії зі світом; інтегрує професійні та особистісні якості педагога, спрямовує на оволодіння знаннями та цілеспрямоване їх використання у прогнозуванні, плануванні та реалізації діяльності, активізує андрагога на розвиток особистих здібностей, у прагненні до саморозвитку і самореалізації.</p> <p>Андрагогічна компетентність включає складники:</p> <ul style="list-style-type: none"> • трансцендентність (розуміння власної, індивідуальної, комунікативної та загальної культури як основи вдосконалювання, ставлення до навчальної ситуації не як до контролю, а як до здатності зрозуміти, чим я можу бути корисний дорослим; толерантність (позиція терпимого

		<p>ставлення до дорослого, до його ціннісного світу, погляду);</p> <ul style="list-style-type: none"> • емпатійність (уміння емоційно «підключатися» до особистості дорослого учня, «відчувати» кожного свого учня й емоційно відгукуватися на його проблеми, запити, почуття); • конгруентність (знання власного світу почуттів і прийняття себе як особистість, що розвивається, має право на помилку); • рефлексивність (активне й відсторонене спостереження за своєю діяльністю, готовність до її перегляду, до різноманіття реакцій у взаємодії з дорослими, до стосунків, спрямованих на контакт із дорослими); • автономність (як прояв високого рівня самореалізації, незалежність від зовнішніх референтів і здатність до самоврядування). <p>Робота з педагогічними працівниками передбачає такі вміння: 1) визначати освітні потреби і запити; 2) урахувати особливості мотивації, навчання, групової динаміки дорослої аудиторії; 3) застосовувати технології модерації, фасилітації, менторства; 4) залучати до інтерактивної</p>
--	--	---

		взаємодії навчання; результати спонукати до рефлексії	впродовж 5) визначати навчання,

6.4 Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності

Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності	Професійно-педагогічна	<p>здатність планувати, організовувати та контролювати діяльність суб'єктів освітнього процесу закладів професійної освіти та власну професійну діяльність в умовах реформ і соціальних трансформацій; вибирати оптимальні прийоми, методи та форми навчання; застосувати інноваційні технології на основі володіння технологіями створення сприятливих умов для освітнього процесу.</p> <p>Професійно-педагогічна компетентність має такі складові:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дидактична компетентність (володіння методами та технологіями створення сприятливих умов для освітнього процесу, вибору оптимальних прийомів, методів та форм навчання, застосування інноваційних технологій), - виховна компетентність (здатність формувати в учнів почуття громадянської та професійної відповідальності, загальної культури, етики та поведінки; застосовувати інноваційні форми та методи виховної роботи, контролювати, критично оцінювати та вносити конструктивні корективи у результати виховної роботи).
	Соціально-психологічна	<p>здатність забезпечувати оптимальні соціально-психологічні умови функціонування учнівського та педагогічного колективів;</p> <p>сприяти взаємодії та згуртованості всіх учасників освітнього процесу; налагодженню міжособистісних відносин (взаємодія, відображення соціальних оцінок, регуляція поведінки тощо); володіти формами та методами психологічного</p>

		<p>супроводу освітнього процесу на основі толерантності; сприяти розвитку мотивації професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. Соціально-психологічна компетентність має такі складові : - мотиваційна компетентність (це здатність педагога до позитивного емоційного сприйняття професійної діяльності, до навчання та інтегрування власного досвіду у нові ситуації професійної діяльності, а також до гнучкості та адаптивності; усвідомлення мети діяльності і бажання постійного підвищення власного освітнього рівня та прояв інтересу до підвищення кваліфікації); - конфліктологічна компетентність (це здатність особистості передбачати конфліктні ситуації, вирішувати їх на справедливій основі, психологічно впливати на сторони що конфліктують з метою зниження негативних наслідків конфліктів).</p>
	<p>Науково-методична</p>	<p>здатність до проектування, реалізації і контролю якості процесу професійної підготовки кваліфікованих робітників, здійснення інструктування учасників освітнього процесу на підставі системи наукових і предметних знань та професійно-методичних умінь, які базуються на опануванні спеціальних предметів та методиці професійного навчання. Здатність методистів ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О ефективно здійснювати освітньо-виховну діяльність, творчо реалізувати набутий теоретичний і практичний досвід, залучати інноваційні технології навчання, розробляти методичне забезпечення освітнього процесу; упроваджувати сучасні методи, педагогічні технології і прийоми навчання. Компетентність має такі складові: - концептуальну – знання теоретичних основ наукових галузей знань, знань основ майбутньої професійної діяльності;</p>

		<p><i>інструментальну</i> – володіння базовими професійними вміннями;</p> <p>- <i>технологічну</i> – володіння інноваційними технологіями навчання;</p> <p>- <i>інформаційну</i> – володіння сучасними засобами інформатизації освітнього процесу;</p> <p>- <i>адаптивну</i> – уміння передбачати зміни в освітньому середовищі та бути до них готовими;</p> <p>- <i>рефлексивну</i> – уміння застосовувати отримані знання, демонструвати методичні вміння і навички практичної діяльності в процесі підготовки фахівця;</p> <p>- <i>інтегративну</i> – прагнення до професійного зростання;</p> <p>- <i>інструктивно-методичну компетентність</i> – здатність проводити консультації та доводити до відома педагогічних працівників професійно важливу інформацію та особистий досвід у галузі професійної діяльності.</p>
	Фахова (спеціальна)	<p>організація навчально-виробничої діяльності та професійно-теоретичної, професійно-практичної і загальноосвітньої підготовки; здійснення методичної роботи, упровадження форм організації роботи педагогічних працівників</p>
	Контрольно-коригувальна	<p>послідовність цілеспрямованих дій, що складаються із взаємопов'язаних етапів, а саме: контроль за організацією і проведенням занять з професійно-теоретичної, професійно-практичної та загальноосвітньої підготовки; за веденням облікової, звітної, навчально-методичної документації; орієнтація на основні дидактико-методичні вимоги щодо ефективності контрольно-оцінювальної діяльності; здатність до використання різних підходів щодо оцінювання навчальних досягнень; готовність до постійного саморозвитку в процесі професійної діяльності, зокрема оцінювальної.</p>
	Моніторингова	<p>здатність до виконання моніторингової діяльності на основі</p>

		<p>інтеграції теоретичних знань, практичних умінь, досвіду, цінностей і значущих особистісних якостей, міру й основний критерій відповідності вимогам цієї діяльності. Наявність моніторингової компетентності слід вважати найважливішою ознакою професіоналізму методиста.</p> <p>Основними компонентами моніторингової компетентності є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • когнітивний компонент: знання нормативно-правових документів, що регламентують проведення моніторингових досліджень; знання науково-понятійного апарату з питань моніторингу діяльності в ЗП(ПТ)О; знання технології проведення моніторингових досліджень; знання основних принципів розробки інструментарію моніторингу; знання методів збору, представлення, аналізу та інтерпретації даних моніторингу; • діяльнісний компонент: уміння планувати моніторингові дослідження; уміння розробляти інструментарій для проведення моніторингових досліджень; уміння проводити моніторинг рівня розвитку професійної компетентності педагогічного працівника; уміння застосовувати табличний процесор MS Excel для обробки та узагальнення даних моніторингових досліджень; уміння аналізувати та інтерпретувати інформацію в текстовій, табличній та графічній формі; уміння визначати коригувальні заходи за результатами моніторингових досліджень; • особистісний компонент: розуміння ролі моніторингових досліджень у забезпеченні якості професійної діяльності; розуміння значення результатів моніторингових досліджень для прийняття управлінських рішень інтерес до моніторингової діяльності; потреба
--	--	--

		самовдосконалення в галузі моніторингової діяльності.
	Інформаційно-технологічна	здатність набувати та застосовувати інформаційно-технологічні знання, навички, уміння, особистий досвід у сфері пошуку, оцінювання, використання, збереження, аналізу, оформлення й передачі інформації за допомогою різних інформаційно-цифрових засобів, методів і форм професійно-педагогічної діяльності; оперативно орієнтуватися в інформаційно-технологічному просторі ЗП(ПТ)О, брати активну участь у його формуванні, успішно реалізовувати інформаційно-аналітичну функцію як суб'єкта професійно-педагогічної діяльності в системі професійної освіти.

VII. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ МЕТОДИСТІВ

1. Організувати професійну діяльність на засадах людиноцентризму, керуючись нормативно-правовими документами, вимогами соціальних трансформацій, євроінтеграційних процесів у освітньому середовищі та без порушення рівноваги у системі «суспільство-природа».
2. Планувати і контролювати впровадження інноваційних педагогічних та новітніх виробничих технологій у професійну підготовку робітничих кадрів.
3. Здійснювати психолого-педагогічний супровід освітнього процесу, підтримку й розвиток всіх його суб'єктів.
4. Здійснювати якісне проектування та планування організації професійно-теоретичної, професійно-практичної та загальноосвітньої підготовки на підставі знань щодо теоретичних засад та методики професійного навчання.
5. Організувати розробку та вдосконалення навчально-методичного супроводу професій на підставі застосування інформаційно-цифрових технологій.
6. Мотивувати себе та суб'єктів освітнього процесу до самоактуалізації та реалізації власного особистісного потенціалу.

7. Створювати необхідні психолого-педагогічні умови попередження й подолання конфліктів та професійного вигорання педагогічних працівників ЗП(ПТ)О.

8. Демонструвати належні вміння діалогічного спілкування з учасниками освітнього процесу.

9. На відповідному рівні планувати, прогнозувати та організовувати управлінську діяльність щодо професійно-теоретичної, професійно-практичної та загальноосвітньої підготовки робітничих кадрів в умовах євроінтеграційних процесів.

10. Створювати сприятливі умови для формування у майбутніх кваліфікованих робітників почуття громадянської та професійної відповідальності, загальної культури, етики та поведінки.

11. Застосовувати інноваційні форми та методи навчання і виховання.

12. Контролювати та критично аналізувати результати виховної роботи.

13. Уміти продуктивно організувати вирішення навчально-методичних проблем щодо удосконалення професійно-теоретичної, професійно-практичної та загальноосвітньої підготовки неординарними способами.

14. Упроваджувати нові моделі співпраці між закладом освіти та ключовими стейкхолдерами.

15. Розвивати (саморозвивати) та вдосконалювати професійно важливі якості особистості.

16. Використовувати інноваційні методи й форми управління колективом в аспекті особистісно-орієнтованого підходу та мотивації колективу до професійно-особистісного розвитку.

17. Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та презентацію професійно важливих знань та даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-цифрових технологій.

18. Управляти матеріально-технічними, фінансовими, трудовими ресурсами, внутрішніми і зовнішніми зв'язками закладу освіти відповідно до діючого законодавства у межах своєї компетенції.

19. Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та використання інформаційно-цифрових технологій у професійній діяльності.

20. Використовувати можливості програмних засобів для створення презентацій, електронних посібників, даних експериментальних досліджень із використанням сучасних інформаційно-цифрових технологій навчання.

21. Виявляти та ідентифікувати об'єкти інтелектуальної власності.

22. Застосовувати різноманітні підходи та методи і здійснювати ефективні способи охорони інтелектуальної власності.

23. Використовувати екологічні знання та запобігати негативному впливу на екосистему при виконанні професійних обов'язків.

24. Демонструвати прихильність до етичних зобов'язань, професійних цінностей, етики поведінки у професійній діяльності.

VIII ЗМІСТ І НАВЧАЛЬНІ СКЛАДНИКИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

8.1 Навчальні модулі освітньо-професійної програми

Модуль № 1. Інструктивно-методична діяльність в освітньому середовищі ЗП(ПТ)О

Мета модуля: розвиток компетентностей для ефективного здійснення інструктивно-методичної діяльності методиста в процесі професійно-теоретичної, професійно-практичної та загальноосвітньої підготовки. Досягнення мети передбачає реалізацію наступних завдань: поглиблення знань про організацію професійно-теоретичної, професійно-практичної та загальноосвітньої підготовки відповідно до вимог робочих навчальних планів, програм та освітньо-кваліфікаційних характеристик; розширення знань та уявлень про методiku планування, організації і здійснення індивідуальної та колективної методичної роботи з педагогічними працівниками (інструкційно-методичні наради, семінари-практикуми тощо). Забезпечення умов для створення освітнього середовища з елементами дуального навчання через поглиблення знань та вдосконалення вмінь педагогічних працівників щодо концептуальних засад, основних принципів і технологій організації.

Зміст модуля:

Автоматизоване робоче місце. Цифрові технології в управлінській діяльності та в науково-методичному супроводі професійної діяльності педагогічного працівника. Автоматизоване робоче місце методиста ЗП(ПТ)О. Поняття та призначення АРМ. Основні принципи побудови АРМ. Цифрові технології як засіб управління якістю освіти. Поняття «єдиний інформаційний простір». Інформація як предмет управлінської діяльності. Реалізація технології розподільної обробки інформації на базі обчислювальної мережі. Комп'ютеризація управлінської та освітньої діяльності.

Контрольно-аналітична діяльність методиста. Узагальнення інформації щодо теоретичних засад контрольно-аналітичної діяльності методиста та надання практичних порад щодо організації контролю за якістю професійної підготовки фахівців у ЗП(ПТ)О. Мета, завдання, принципи педагогічного контролю. Функції контрольно-аналітичної діяльності методиста. Об'єкти системної контрольно-аналітичної діяльності методиста. Алгоритми проведення контролю професійно-теоретичної, професійно-практичної та загальноосвітньої

підготовки. Визначення основних етапів здійснення контролю професійної підготовки у ЗП(ПТ)О, підвищення якості освітнього процесу та дотримання нормативних вимог щодо підготовки фахівців у ЗП(ПТ)О.

Дуальна форма навчання як складник соціального партнерства в ЗП(ПТ)О. Поняття дуальна освіта та елементи дуального навчання: сутність завдання і принципи. Механізми забезпечення дуального навчання у національному законодавстві. Освітнє середовище з елементами дуального навчання як важливий компонент системи забезпечення якості навчання у сучасних закладах освіти. Структурні складові освітнього середовища.

Упровадження елементів STEM-освіти в професійну діяльність педагогічних працівників. Особливості STEM як освітнього напрямку. Передумови виникнення STEM-освіти. Що таке STEM. Виклики сучасного суспільства. Розвиток STEM-освіти як вирішення викликів суспільства. Нормативно-правове забезпечення STEM в Україні. Мета розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) в Україні. Рівні організації STEM освіти. STEM на рівні системи освіти. STEM на рівні закладу освіти. Ключові аспекти STEM-підходу в навчанні. STEM на рівні заняття. Методичні особливості організації STEM-дослідження на основі наукового методу. Контекстний зміст наукового методу дослідження. Інженерний дизайн. Організація процесу STEM навчання. Складові освітнього процесу побудованого на основі запиту. Основні форми організації STEM-навчання.

Варіативний складник:

1. Організація освітнього простору в ЗП(ПТ)О.
2. Моделювання освітнього простору в ЗП(ПТ)О в умовах воєнного та повоєнного часу.
3. Дидактичне проектування професійної підготовки здобувачів освіти в ЗП(ПТ)О.
4. Ведення обліково-звітної документації у ЗП(ПТ)О
5. Автоматизація діяльності педагогічного працівника засобами електронних таблиць в ЗП(ПТ)О.
6. Організація спільної роботи в цифровому середовищі ЗП(ПТ)О.
7. Цифрові технології як засіб управління якістю освіти.
8. Теоретичні аспекти контрольної-аналітичної діяльності методиста ЗП(ПТ)О.
9. Алгоритми проведення контролю професійної підготовки в ЗП(ПТ)О.
10. Селф-коучинг як технологія самолідерства та управління професійними змінами.
11. Професійний розвиток фахівців в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти.

Модуль 2. Психолого-педагогічні засади організації освітнього процесу в ЗП(ПТ)О

Мета модуля: поглиблення знань та формування умінь методистів щодо психолого-педагогічних аспектів організації професійної діяльності педагогів ЗП(ПТ)О; удосконалення психолого-педагогічної компетентності в управлінській діяльності та діяльності з науково-методичного супроводу професійної діяльності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О, формуванні та розвитку професійно-важливих якостей педагогічних працівників; стимулювання мотивації професійного розвитку й саморозвитку особистості методиста; систематизація знань методистів про професійну мобільність педагогічного працівника, вдосконалення можливостей в дослідженні і розвитку професійно-важливих якостей педагогічного працівника, розвиток управлінської культури методиста.

Зміст модуля:

Психологічна підтримка учасників освітнього процесу ЗП(ПТ)О в умовах воєнного стану. Теоретичні і практичні аспекти ментального здоров'я учасників освітнього процесу ЗП(ПТ)О в умовах воєнного стану. Оновлення, поглиблення та систематизація знань, розвиток та удосконалення умінь щодо мети, завдань, форм, методів та заходів психологічного супроводу професійної діяльності учасників освітнього процесу ЗП(ПТ)О в умовах воєнного стану. Підвищення рівня професійної компетентності методистів ЗП(ПТ)О щодо методів нормалізації ментального здоров'я в умовах воєнного стану.

Організація безпечного інклюзивного освітнього середовища в ЗП(ПТ)О. Історичне підґрунтя інклюзивної освіти. Сегрегація, інтеграція, стихійна інтеграція, інклюзія. Інклюзивна освіта як складова соціальної політики та сучасна освітня парадигма. Системоутворювальні фактори та принципи інклюзивної освіти. Інклюзивне навчання як освітній особистісно орієнтований процес. Термінологія, основоположні визначення та категорії інклюзивної освіти, інклюзивного навчання та інклюзивного освітнього середовища.

Нормативно-правове інклюзивного навчання в ЗП(ПТ)О. Нормативно-правові документи, що регламентують інклюзивне навчання у сфері професійної(професійно-технічної) освіти. Термінологія, понятійні визначення.

Порядок організації інклюзивного навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Алгоритм утворення інклюзивної групи. Склад та функції команди психолого-педагогічного супроводу, компоненти психолого-педагогічного супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Алгоритм розробки, структура та зміст індивідуальної програми розвитку та індивідуального навчального плану здобувача освіти з особливими освітніми потребами. Адаптація та модифікація освітнього середовища. Адаптація та модифікація навчальних програм (інтегрованих курсів). Ризики впровадження стратегій модифікації в умовах професійної освіти.

Запобігання та розв'язання конфліктних ситуацій в роботі методичної служби. Конфлікт як продукт соціально-психологічної взаємодії. Типологічний підрозділ конфліктів. Види конфліктів. Умови та причини виникнення конфліктів. Конфлікти в освітніх закладах, способи протікання конфліктів. Міжособистісний конфлікт і його особливості. Причини і чинники

міжособистісних конфліктів. Управління міжособистісними конфліктами. Міжгруповий конфлікт і його особливості. Внутрішньо групові міжособистісні процеси як причини між групового конфлікту. Різноманітність форм діяльності по попередженню конфліктів. Визначення поняття «технологія попередження конфлікту». Загально-соціальний та психологічний рівні діяльності по запобіганню конфліктам. Психологічні методи попередження та профілактики конфліктів: психотерапія, психологічне консультування, соціально-психологічний тренінг, підвищення рівнів психологічної компетентності у сфері спілкування. Ефективні способи та методи запобігання конфліктним ситуаціям. Технології попередження конфліктів: технологія активного слухання, перефразування, резюмування, віддзеркалення відчуттів.

Основи андрагогіки. Характерні риси навчання дорослих в Україні. Переваги та недоліки навчання дорослих в Україні. Поняття андрагогіки. Поняття відмінностей між педагогікою та андрагогікою. Особливості наукових підходів в андрагогіці. Характерні риси андрагогічних принципів. Особливості моделей навчання дорослих. Неперервна освіта як фактор розвитку дорослої людини. Акме-синергетична концепція освіти дорослих. Форми та методи навчання дорослих. Переваги дистанційного навчання у порівнянні з традиційним навчанням у світі (передові освітні технології, доступність джерел інформації, індивідуалізація навчання, зручна система консультування, демократичні стосунки між студентом і викладачем, зручний графік та місце роботи). Особливості системи Smart-навчання. Адаптивне навчання дорослих та динамічний контент. Особливості формування та запровадження дистанційних технологій навчання дорослих в освітніх закладах і організаціях США та Європейських країн.

Сучасні технології навчання дорослих в системі безперервної професійної освіти. Сутність освітньої технології навчання. Андрагогічні принципи навчання дорослих. Особистісно-орієнтовані, ігрові, інтерактивні технології навчання дорослих. Сутність поняття технології концентрованого навчання. Основні концептуальні положення, структура і зміст технології створення ситуації успіху. Теорія та практика взаємодії в навчанні дорослих. Моделювання як засіб розуміння психологічних особливостей та потреб дорослого здобувача освіти. Гуманізація освітнього процесу в закладах професійної освіти.

Варіативний складник:

1. Психолого-педагогічні засади професійної діяльності.
2. Моделювання та реалізація індивідуальної освітньої траєкторії розвитку майбутнього кваліфікованого робітника.
3. Розвиток професійної ідентичності як засіб становлення майбутнього кваліфікованого робітника.
4. Педагогічний менеджмент.
5. Основи андрагогіки.
6. Лідерство змін та організаційна культура педагога професійної освіти.
7. Педагогічні технології в професійній діяльності педагога закладу професійної освіти.

8. Сучасні технології навчання дорослих в системі безперервної професійної освіти.
9. Розвиток медіаграмотності педагога в умовах воєнних дій.
10. Менеджмент і лідерство в освіті дорослих.
11. Запобігання та розв'язання конфліктних ситуацій у роботі педагога ЗП(ПТ)О.
12. Профілактика професійного та емоційного вигорання педагогічних працівників ЗП(ПТ)О в умовах воєнного стану.
13. Наснаження особистості як чинник професійної діяльності в умовах війни в Україні.

Модуль 3. Науково-методичний супровід професійного розвитку фахівця в умовах освітніх викликів

Мета модуля: удосконалення та розвиток науково-методичної та фахової (спеціальної) компетентності методистів щодо організації навчально-виробничого процесу в закладі професійної освіти, управління ним і контролю його розвитку, що фокусує увагу на науці викладання та навчання для усіх галузей на відміну від педагогіки, яка конкретно зосереджена на стратегіях, методах і різних техніках, пов'язаних з навчанням. Організація науково-методичного супроводу професійного розвитку фахівця, обґрунтування стратегій удосконалення професійної майстерності педагогічного працівника в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти. Контроль розроблення навчально-методичного забезпечення професійно-теоретичної, професійно-практичної та загальноосвітньої підготовки кваліфікованих робітників.

Зміст модуля:

Дидактика професійної освіти. Методичні основи планування професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки. Професійно-теоретична та професійно-практична підготовка кваліфікованих робітників у сучасних умовах. Форми і методи професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки. Методика розробки сучасного комплексного методичного забезпечення професії. Організаційно-методичні засади контролю професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки. Підготовка конкурентоспроможного фахівця в умовах модернізації сфери професійної освіти.

Компетентнісний урок як цілісна дидактична система. Сутність компетентнісного підходу у професійному навчанні. Формування базових компетенцій здобувачів освіти у процесі професійного навчання: мотиваційної, комунікативної, прогностично творчої. Концептуальні положення підготовки майбутніх фахівців на засадах компетентнісного підходу. Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх фахівців. Організаційно-методичні засоби забезпечення освітнього процесу на засадах компетентнісного

підходу. Методика планування та організації занять з професійно-теоретичної та з професійно-практичної підготовки на засадах компетентнісного підходу.

Мета та дидактичні функції комплексного методичного забезпечення навчальної дисципліни. Паспорт КМЗ навчальної дисципліни, його структурні складові. Плануюча документація з професійно теоретичної та професійно-практичної підготовки, методика її розробки на засадах компетентнісного підходу.

Методика розробки дидактичного проекту вивчення теми програми. Типологія занять з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки. Визначення системи цілей заняття за визначеною темою програми на засадах компетентнісного підходу. Алгоритми підготовки педагога до занять різних типів і видів. Підготовка дидактичного та матеріально-технічного забезпечення до проведення заняття за визначеною темою. Розробка плану уроку з урахуванням компетентнісного підходу до формування базових компетентностей здобувачів професійної освіти.

Інноваційні технології в освітньому процесі ЗП(ПТ)О. Сутність інновацій у професійній освіті. Структурні складові освітніх інновацій. Сутність поняття «інноваційна освітня технологія», стратегія вибору інноваційної технології у професійній підготовці. Сутність та задачі технологічного підходу у освітньому процесі закладу професійної освіти. Структурні складові технології навчання як дидактичної системи. Моделі та стратегії навчання. Класифікації інноваційних технологій навчання професії у відповідності до дидактичних цілей та прогнозованого результату рівня навчальних досягнень здобувачів освіти з професійної підготовки.

Сутність, мета і завдання технології проблемного навчання. Визначення сутності поняття «критичне мислення». Проблемні ситуації, їх класифікація, рівні проблемності. Класифікація проблемно-розвиваючих методів, мета і завдання їх реалізація на заняттях з професійної підготовки. Методика реалізації частково-пошукових методів. Методика реалізації методів навчального дослідження. Розвиток критичного мислення в процесі підготовки кваліфікованих робітників у закладах професійної освіти.

Сутність проєктної технології. Сутність та завдання впровадження проєктної технології у освітній процес. Комплексний характер проєктної технології. Типологія проєктів. Види навчальних проєктів за їх спрямованістю та тривалістю виконання. Етапи виконання навчального проєкту. Етапи проєктної діяльності при виконанні дослідницького, інформаційного та практико-орієнтованого проєктів. Розробка плану навчального проєкту. Роль педагога при реалізації проєктної технології. Оцінювання роботи здобувачів освіти над проєктом. Продукт проєкту та критерії його оцінювання. Позитивні та негативні риси проєктної технології.

Професійний розвиток фахівців в умовах безперервної освіти: ключові компетентності і ресурси. Визначення дефініції «професійний розвиток педагогічного працівника» у науковій літературі. Складники професійного розвитку педагога закладу професійної освіти. Умови професійного розвитку

старшого майстра на сучасному етапі. Андрагогічні принципи професійного розвитку старшого майстра. Створення акмеологічного освітнього середовища у закладі професійної освіти.

Розвиток soft skills педагога професійної освіти в умовах цифровізації економіки та освіти. Зміст базових понять дослідження: «освітня парадигма», «soft skills педагога», «адаптивність», «комунікація», «компетенція», «цінності», «лідерство», «соціальна згуртованість». Узагальнена характеристика soft skills. Комплекс професійних навичок – soft skills. Порівняльний аналіз hard skills і soft skills. Моделі розвитку soft skills педагога з урахуванням соціокультурних та освітніх трансформацій для екстраполяції її основних теоретико-методологічних положень на підготовку компетентного, інноваційного, умотивованого, фахівця.

Варіативний складник:

1. Професійний розвиток фахівців в умовах безперервної освіти: ключові компетентності і ресурси.

2. Розвиток soft skills педагога професійної освіти в умовах цифровізації економіки та освіти.

3. Методичні основи планування професійно-теоретичної (професійно-практичної) підготовки

4. Сучасні підходи до організації і проведення уроків теоретичного (виробничого) навчання різних типів і видів.

5. Компетентнісний урок як цілісна дидактична система.

6. Методика планування, організації та аналізу відкритих занять.

7. Методика розробки сучасного комплексного методичного забезпечення освітнього процесу.

8. Форми організації освітнього процесу в ЗП(ПТ)О

9. Оцінювання і контроль навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О.

10. Мета, завдання, форми і методи педагогічного контролю в ЗП(ПТ)О.

11. Навчально-методична діяльність у ЗП(ПТ)О на засадах компетентнісного підходу.

12. Методика створення авторської методичної розробки.

13. Науково-методичний супровід професійного розвитку педагога П(ПТ)О в умовах воєнного стану.

Модуль 4. Освітні інновації в професійній діяльності методиста ЗП(ПТ)О

Мета модуля: розвиток готовності методиста до здійснення інновацій в освіті, що передбачає: запровадження нових або значно змінених процесів для надання освітніх послуг (технологій, форм, методів або їхнє поєднання), зокрема послуги електронного навчання; управління нововведеннями у підготовці педагогічних працівників та учнів у ЗП(ПТ)О як самостійним видом діяльності; нові способи організації своєї діяльності разом з удосконаленням новітніх методів маркетингу та зовнішніх зв'язків.

Поглиблення та систематизація комплексу організаційно-методичних умінь слухачів, спрямованих на впровадження освітніх інновацій у професійно-теоретичну та професійно-практичну підготовку кваліфікованих робітників,

оновлення знань та розвиток умінь слухачів щодо сутності сучасних технологій навчання професії, відбору технологій навчання у залежності від специфіки професії, надання методичної допомоги педагогічним працівникам щодо способів та засобів реалізації провідних технологій навчання у професійно-теоретичну та професійно-практичну підготовку кваліфікованих робітників.

Зміст модуля:

Освіта 4.0 у вимірі цифрових трансформацій, інновацій, технологій адаптації до вимог ринку праці. Новий цивілізаційний вимір 4.0 (4 промислова революція, індустрія 4.0, глобалізація 4.0). Потреба нової моделі освіти (випереджальність, інноваційність, спроможність до освіти протягом життя). Основні тренди освіти 4.0 (ВЕФ 2022-25). Формування пріоритетних навичок освіти 4.0 (ВЕФ 2023р.). Революція перенавичок (ВЕФ, 2020-2025 рр.). Інтегроване навчання (STEM,STEAM,STREAM). Європейський освітній простір. Рамки компетенцій: освіта протягом життя (2006, 2018рр.), цифрові компетенції (2017 р.), компетенції сталого розвитку («зелені», 2022р., в першу чергу орієнтована на заклади професійно-технічної освіти ЄС). Програма великої трансформації «Освіта 4.0: український світанок» (МОН, 2022-23 р.). Важливість проблемно-ресурсного та індикативно-технологічного підходів для визначення напрямів змін в діяльності методиста. Пошук ресурсів з проблем інновацій в ЗП(ПТ)О, досвіду реалізації STEM, STEAM,STREAM проєктів в закладах профтехосвіти ЄС з можливістю адаптації і партнерства, ресурсів про діяльність інноваційних цифрових хабів та інноваційних цифрових центрів для адаптації в своїй діяльності. Аналіз досвіду слухачів з подальшим експертним обговоренням.

Основи фінансової грамотності у ЗП(ПТ)О. Модуль охоплює три теми, які розкривають особливості формування фінансової грамотності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, гарантовані виплати працівникам і порядок їх оподаткування, а також питання пенсії та системи пенсійного забезпечення в Україні. Мета вивчення курсу полягає в оновленні, поглибленні та систематизації знань з фінансової грамотності, розвитку і удосконаленні навичок щодо накопичення, витрачання, заощадження й інвестування коштів в умовах війни та повоєнного відновлення України.

Сучасні освітні практики в процесі професійної підготовки фахівців. Технологізація освітнього процесу. Формування ключових компетенцій здобувачів освіти шляхом впровадження сучасних освітніх практик у підготовку кваліфікованих, конкурентоспроможних на ринку праці робітників. Міждисциплінарний інтегрований характер організації процесу професійної підготовки у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Концептуальні засади та сутність сучасних технологій навчання професії. Технології моделювання професійної діяльності. Технології розв'язання творчих і винахідницьких завдань у поза аудиторній навчальній діяльності ЗП(ПТ)О. Методологія відбору сучасних освітніх практик у залежності від специфіки професії, етапів професійної підготовки. Методика реалізації сучасних освітніх практик у процесі професійної підготовки фахівців.

Варіативний складник:

1. Інновації в освіті в умовах євроінтеграції України, трансформації світового, європейського та вітчизняного ринку праці
2. Інновації в професійній освіті: сучасний досвід та можливості його впровадження
3. Трансформація світового, європейського та вітчизняного ринків праці: вплив на профіль компетентностей фахівця в умовах євроінтеграції України.
4. Застосування квест-технологій у професійній підготовці фахівців.
5. Проектно-технологічна діяльність в освітньому середовищі закладу професійної (професійно-технічної) освіти.
6. Застосування технологій превентивного виховання в ЗП(ПТ)О.

Модуль 5. Цифрові технології і штучний інтелект у роботі методичної служби ЗП(ПТ)О

Мета модуля: розвиток цифрової компетентності методистів ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О шляхом підвищення обізнаності про основні поняття захисту інформації та інтелектуальної власності, придбання навичок, необхідних для забезпечення охорони, використання та захисту інформації та прав інтелектуальної власності, формування, закріплення, вдосконалення та систематизація знань, вмінь та навичок методистів щодо використання сучасних інформаційно-цифрових технологій в ЗП(ПТ)О. Розвиток умінь щодо використання цифрових інструментів та штучного інтелекту для організації та супроводу навчально-виробничого процесу у ЗП(ПТ)О.

Зміст модуля:

Цифровізація освіти. Електронні освітні ресурси (ЕОР). Вимоги до ЕОР. Дотримання законодавства України щодо захисту авторських прав. Засади функціонування е-платформ. Міжнародні та українські освітні платформи. . Цифрові технології колективної комунікації та основи інформаційної безпеки. Платформи та ресурси для самоосвіти викладачів. Співпраця в проекті. Основи педагогічного дизайну. Доповнена та віртуальна реальність, гейміфікація в освіті. Освітні відеокласти, скрайб-ролики в освітньому процесі. Інструменти візуалізації даних: 3d моделювання, дизайн інфографіки, інтелект-карти, таймлайни в освіті, QR-коди, хмари слів. Комп'ютерні технології в освітніх вимірюваннях. Загальні питання комп'ютерного тестування. Класифікації та види комп'ютерних педагогічних тестів. Сервіси Web 2.0, та їх використання в освіті та освітніх вимірюваннях. Веб-сервіси для проведення опитування та анкетування. Персональний веб-сайт як методичний інструмент в роботі педагога. Створення, збереження та редагування персонального сайту. Цифрові книги. Стратегія спільного навчання, співпраці в соціальних мережах. Персональний профіль. Доступ до контенту інших персональних сторінок. Спільноти як суспільне явище. Безпека в соціальних мережах. Соціальна культура . Спілкування в соціальних мережах. Захист персональних даних. Забезпечення інформаційної безпеки держави, організації, особистості. Критерії

оцінки інформаційної безпеки. Види кібербулінгу. Стратегії і заходи протидії кібербулінгу в закладі освіти. Приватність і публічність у кіберпросторі. Основи медіаграмотності. Фейк, види фейків (тролі, боти, фейкові акаунти у соціальних мережах, фейкові сайти). Захист від маніпуляції та фейків. Ресурси верифікації інформації. Виховання культури користувача Інтернету. Використання антивірусних програм. Інтернет речей IoT.

Використання сучасних цифрових технологій у роботі методиста ЗП(ПТ)О. Модуль орієнтований на навчання методистів ефективному застосуванню новітніх цифрових інструментів у професійно-технічній освіті. Протягом вивчення змістовного модулю розглядаються різноманітні методи інтеграції цифрових платформ, програмного забезпечення для створення та управління навчально-методичними матеріалами. Акцент зроблено на підвищенні мотивації педагогічних працівників ЗП(ПТ)О через надання методичної підтримки в реалізації їхніх творчих ініціатив та сприянні професійному розвитку. Увага приділяється створенню ефективних цифрових платформ для інформаційно-методичного супроводу діяльності педагогів, використанню онлайн-ресурсів для системної роботи з підвищення кваліфікації та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій. Курс сприяє формуванню інтеграційного підходу до використання сучасних технологій у підтримці та розвитку педагогічного потенціалу.

Створення інтерактивно-практичного простору за допомогою цифрових інструментів і штучного інтелекту. Ознайомлення методистів з технологіями створення освітніх симуляторів, що поєднують цифрову педагогіку, інтерактивність та доступність. У модулі висвітлюються ключові аспекти використання цифрових онлайн-інструментів і штучного інтелекту для розробки сучасного освітнього контенту, який сприяє підготовці конкурентоспроможних фахівців, відповідаючи на сучасні виклики інформаційного суспільства. Практичний підхід до створення освітніх симуляторів забезпечує ефективне опанування знань, розвиток професійних компетенцій і творчого мислення для вирішення реальних виробничих завдань.

Варіативний складник:

1. Цифрові технології в ЗП(ПТ)О.
2. Цифрова грамотність та освітні ресурси.
3. Організація активного навчання в цифровому освітньому середовищі.
4. Методика впровадження VR&AR технологій в освітній процес ЗП(ПТ)О.
5. Особливості створення освітніх симуляторів для підготовки конкурентоспроможного фахівця.

8.2 Варіативний складник (вибіркові спецкурси)

Мета вибіркової частини – забезпечення особистісно-професійних потреб та інтересів методистів ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О шляхом реалізації наступних завдань:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із психолого-педагогічних, методологічних, інформаційно-технологічних та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності відповідно до індивідуальних потреб і запитів методистів;

- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення, що забезпечується можливістю вибору змісту навчання слухачами відповідно до їхніх потреб і запитів;

- сприяння особистісному розвитку методистів ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О як важливому чиннику розвитку їхньої професійної компетентності.

Зміст вибіркової складової складають спецкурси, які поглиблюють тематику модулів професійного спрямування і складають відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у відокремленому структурному підрозділі «Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти» ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПНУ не менш ніж 25% від загального обсягу годин.

Вибіркові спецкурси:

Варіативний складник модуля 1

Організація освітнього простору в ЗП(ПТ)О.

Моделювання освітнього простору в ЗП(ПТ)О в умовах воєнного та повоєнного часу.

Ведення обліково-звітної документації у ЗП(ПТ)О

Організація спільної роботи в цифровому середовищі ЗП(ПТ)О.

Цифрові технології як засіб управління якістю освіти.

Теоретичні аспекти контрольно-аналітичної діяльності методиста ЗП(ПТ)О.

Алгоритми проведення контролю професійної підготовки в ЗП(ПТ)О.

Селф-коучинг як технологія самолідерства та управління професійними змінами.

Професійний розвиток фахівців в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти.

Варіативний складник модуля 2

Моделювання та реалізація індивідуальної освітньої траєкторії розвитку майбутнього кваліфікованого робітника.

Розвиток професійної ідентичності як засіб становлення майбутнього кваліфікованого робітника.

Лідерство змін та організаційна культура педагога професійної освіти.

Сучасні технології навчання дорослих в системі безперервної професійної освіти.

Розвиток медіаграмотності педагога в умовах воєнних дій.

Менеджмент і лідерство в освіті дорослих.

Запобігання та розв'язання конфліктних ситуацій у роботі педагога ЗП(ПТ)О.

Профілактика професійного та емоційного вигорання педагогічних працівників ЗП(ПТ)О в умовах воєнного стану.

Варіативний складник модуля 3

Професійний розвиток фахівців в умовах безперервної освіти: ключові компетентності і ресурси.

Розвиток soft skills педагога професійної освіти в умовах цифровізації економіки та освіти.

Компетентнісний урок як цілісна дидактична система.

Методика планування, організації та аналізу відкритих занять.

Методика розробки сучасного комплексного методичного забезпечення освітнього процесу.

Форми організації освітнього процесу в ЗП(ПТ)О

Мета, завдання, форми і методи педагогічного контролю в ЗП(ПТ)О.

Навчально-методична діяльність у ЗП(ПТ)О на засадах компетентнісного підходу.

Методика створення авторської методичної розробки.

Науково-методичний супровід професійного розвитку педагога П(ПТ)О в умовах воєнного стану.

Варіативний складник модуля 4

Інновації в освіті в умовах євроінтеграції України, трансформації світового, європейського та вітчизняного ринку праці

Інновації в професійній освіті: сучасний досвід та можливості його впровадження

Застосування квест-технологій у професійній підготовці фахівців.

Проектно-технологічна діяльність в освітньому середовищі закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

Застосування технологій превентивного виховання в ЗП(ПТ)О.

Варіативний складник модуля 5

Цифрові технології в ЗП(ПТ)О.

Цифрова грамотність та освітні ресурси.

Організація активного навчання в цифровому освітньому середовищі.

Методика впровадження VR&AR технологій в освітній процес ЗП(ПТ)О.

Особливості створення освітніх симуляторів для підготовки конкурентоспроможного фахівця.

ІХ. НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Таблиця 9.1

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН освітнього процесу курсів підвищення кваліфікації
категорії Методисти закладів професійної (професійно-технічної) освіти, НМЦ ПТО (дистанційна форма)

Назва модулів, спецкурсів	Кількість кредитів ЕКТС	Загальний обсяг годин	Загальний обсяг аудиторних годин	Аудиторні години			Самостійна робота	Самостійна робота (спецкурс)	Підсумкова атестація
				Інтернет-лекції	Семінарські заняття	Спецкурси			Комплексний залік
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>
МОДУЛЬ № 1. ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗП(ПТ)О	1	30	12	2	4	6	18		
МОДУЛЬ № 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗП(ПТ)О	1	30	18	4	8	6	12		
МОДУЛЬ № 3. НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ФАХІВЦЯ В УМОВАХ ОСВІТНІХ ВИКЛИКІВ	1	30	26	6	12	6	4		2
МОДУЛЬ № 4. ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МЕТОДИСТА ЗП(ПТ)О	1	30	18	4	8	6	12		
МОДУЛЬ № 5. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ І ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У РОБОТІ МЕТОДИЧНОЇ СЛУЖБИ ЗП(ПТ)О	1	30	18	4	8	6	6	6	
Разом	5	150	92	20	40	30	52	6	2

Х. ГЛОСАРІЙ КЛЮЧОВИХ СЛІВ

Академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом;

Безперервний професійний розвиток – це безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців після здобуття вищої та/або післядипломної освіти, що дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності.

Безпечне освітнє середовище – сукупність умов у закладі освіти, що унеможлиблюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпеки та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможлиблюють вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин;

Булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Вебінар – інтерактивний семінар, організований за допомогою інтернет-технологій. Вебінар, зазвичай, проходить у формі віртуального спілкування між викладачем – ведучим (спікером), який робить доповідь, наочно підкріплену презентацією, та слухачами-учасниками цього online заходу, які мають можливість активно взаємодіяти з ведучим і між собою, а саме: прослухавши доповідь, обговорювати викладений матеріал та коло проблемних питань, означених у ній, виконувати завдання й відповідати на запитання модератора, висловлювати думки, ставити свої запитання й отримувати на них відповіді тощо.

Дескриптори Національної рамки кваліфікацій

- автономність і відповідальність – здатність самостійно виконувати завдання, розв’язувати задачі і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності;

- знання – осмислена та засвоєна суб’єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (фактологічні) і теоретичні (концептуальні, методологічні);

- комунікація – взаємозв’язок суб’єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності;

- уміння – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв’язання задач і проблем. Уміння поділяються на когнітивні (інтелектуально-творчі) та практичні (на основі майстерності з використанням методів, матеріалів, інструкцій та інструментів).

Дистанційна форма навчання передбачає опосередковану взаємодію віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі (е-платформа), яке функціонує з використанням сучасних психолого-педагогічних, андрагогічних та цифрових технологій. Особливості організації підвищення кваліфікації слухачів за дистанційною формою навчання визначаються окремим положенням.

Дуальна освіта ґрунтується на таких формах організації освітнього процесу, що поєднують, одного боку, навчання на території та за правилами закладу освіти, а з іншого – безпосередньо на робочому місці: на виробництві, в установі, організації, або «в полі». Передбачає активну участь працедавців, насамперед у наданні можливостей здобувачам вищої освіти опанувати практичні навички, залученні викладачів-практиків, розвитку матеріально-технічної бази ЗВО, розробці нових методичних підходів. Дуальна освіта має на меті розвивати у здобувачів вищої освіти практичне розуміння особливостей своєї професії, адаптувати освітній процес у ЗВО до вимог ринку праці. Наявність елементів дуальної освіти не є обов’язковою при акредитації освітніх програм. Однак наявність таких елементів надає освітній програмі суттєві переваги.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

ЄКТС є системою накопичення та перезарахування (трансферу) кредитів, що орієнтована на особу, яка навчається. Ґрунтується на принципах прозорості процесів навчання, викладання та оцінювання. Мета системи полягає у сприянні плануванню, реалізації та оцінюванню освітніх програм і мобільності здобувачів вищої освіти за допомогою визнання навчальних досягнень, кваліфікацій та періодів навчання.

Заочна форма підвищення кваліфікації передбачає навчання слухачів, що поєднує в собі *самонавчання* (самостійного оволодіння освітньою (освітньо-професійною) програмою підвищення кваліфікації за індивідуальною освітньою траєкторією в проміжку між ними, що передбачає кореспондентське навчання, у тому числі – із використанням е-платформи, матеріалів сайтів, паперових носіїв

(за вибором слухача, замовника освітніх послуг) і очного навчання, без відриву від виробництва або у вільний від основної роботи час.

Індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план.

Індивідуальна форма підвищення кваліфікації передбачає максимальне врахування освітніх запитів слухача (відбувається на виробництві, в організації шляхом практичного навчання, участі у виконанні трудових обов'язків і завдань під керівництвом висококваліфікованих працівників виробництва та сфери послуг, шляхом державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти); розробку окремих навчальних планів, програм і графіка навчання.

Індивідуальний графік підвищення кваліфікації слухача – робочий документ індивідуальної форми навчання. Оформлюється на спеціальних бланках та містить: настановні дані, зміст вибіркової частини навчального плану (спецкурси), план-графік навчального процесу.

Індивідуальний навчальний план - документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється закладом освіти у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів.

Інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям (Закон України «Про освіту»).

Кваліфікація – визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання) (Закон України «Про освіту»). Особи мають право здобувати повні або часткові професійні кваліфікації без одночасного здобуття повної загальної середньої освіти, яку вони можуть здобути безоплатно в будь-який інший час впродовж життя за будь-якою формою здобуття освіти. Перелік професійних кваліфікацій, що можуть здобуватися без одночасного здобуття повної загальної середньої освіти, формується Національним агентством кваліфікацій.

Ключові компетентності необхідні для підвищення особистого потенціалу і розвитку, розширення можливостей працевлаштування, соціальної інтеграції та активного громадянства, розвиваються в процесі навчання протягом усього життя, починаючи з раннього дитинства шляхом формального, неформального та інформального навчання.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність (Закон України «Про освіту»).

Консультація – вид навчального заняття, під час якого слухач КПК одержує від викладача відповіді на конкретні запитання або пояснення конкретних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Контрольні заходи – обов’язкова форма організації освітнього процесу, їх основою є педагогічний контроль, суть якого полягає в одержанні інформації щодо результатів освітньої діяльності слухачів.

Кредит – обсяг змісту підвищення кваліфікації, який (з урахуванням нормативних термінів опанування окремих навчальних елементів і психофізіологічних норм засвоєння змісту навчання та за умови використання оптимальних форм, методів і засобів навчання) може бути засвоєний слухачем курсів підвищення кваліфікації за 30 академічних годин. Назване значення є сумарною кількістю годин аудиторної і самостійної роботи слухача на тиждень.

Моніторинг – це відстеження, діагностика, прогнозування результатів діяльності учасників освітнього процесу в контексті забезпечення якості вищої освіти в Інституті за допомогою спеціальних методик і заходів, серед яких – опитування.

Навчальний модуль – логічно-самостійний блок змісту підвищення кваліфікації, який забезпечує розвиток базової або посадово-функціональної компетентності слухача курсів підвищення кваліфікації. Структурними складовими навчального модуля є змістові модулі (ЗМ). У традиційній предметній системі навчання аналогом навчального модуля є блок споріднених навчальних дисциплін (навчальних предметів).

Навчальний план – нормативний документ закладу післядипломної освіти, що регламентує підвищення кваліфікації за певним напрямом та розробляється відповідно до освітньо-професійної програми. Навчальний план визначає зміст і форму підвищення кваліфікації, перелік нормативних та вибіркового навчальних модулів, види навчальних занять та їх обсяг, види контролю.

Накопичення кредитів у ЄКТС є процесом накопичення кредитів, отриманих за досягнення результатів навчання окремих освітніх компонентів у системі формальної освіти, а також за результати навчальної діяльності в межах неформальної та інформальної освіти. Здобувач вищої освіти може накопичувати кредити для того, щоб:

- отримати кваліфікацію, відповідно до вимог інституції, що присвоює академічні ступені;

- задокументувати особисті досягнення для навчання впродовж життя.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Нормативний змістовий модуль – логічно самостійний блок змісту підвищення кваліфікації, який забезпечує розвиток однієї або декількох складових певної базової або посадово-функціональної компетентності слухача курсів підвищення кваліфікації. Опанування кожного нормативного змістового

модуля є обов'язковим для всіх слухачів відповідного напрямку підвищення кваліфікації.

Опитування – методика вивчення думки репрезентативної сукупності респондентів (внутрішніх або зовнішніх стейкхолдерів) щодо якості освітньої діяльності в Інституті.

Освітній процес – система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації – це система освітніх компонентів, що визначає вимоги до рівня освіти педагогічних працівників закладів професійної(професійно-технічної) освіти, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік та логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для успішного виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання у формі набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань. Розроблення ОПП відбувається з урахуванням здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей замовників освітніх послуг. Ґрунтується на виборі видів, форм, темпу, методів і засобів навчання впродовж усього андрагогічного циклу.

Освітня діяльність – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті.

Освітня послуга – комплекс визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій суб'єкта освітньої діяльності, що мають визначену вартість та спрямовані на досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання.

Очна (денна, вечірня) форма підвищення кваліфікації передбачає навчання слухачів із відривом від виробництва або у вільний від основної роботи час.

Очно-дистанційна форма підвищення кваліфікації поєднує очну форму з можливостями дистанційного навчання.

Педагогічна діяльність – інтелектуальна, творча діяльність педагогічного (науково-педагогічного) працівника або самозайнятої особи у формальній та/або неформальній освіті, спрямована на навчання, виховання та розвиток особистості, її загальнокультурних, громадянських та/або професійних компетентностей.

Педагогічна експертиза – комплексне вивчення особливостей і умов функціонування складових та елементів педагогічного впливу, педагогічної взаємодії, педагогічного процесу.

Педагогічний контроль – обов'язковий компонент підвищення кваліфікації, який реалізується з метою забезпечення зворотного зв'язку із слухачами, визначення рівня розвиненості їх професійної компетентності в результаті підвищення кваліфікації за відповідним напрямом. Зміст, форми та методи педагогічного контролю упорядковуються згідно з профілем професійної

компетентності на основі професійної програми підвищення кваліфікації за відповідним напрямом.

Перезарахування (трансфер) кредитів є процесом одержання кредитів, присвоєних в одному формальному контексті (освітня програма, заклад вищої освіти) та визнаних в іншому формальному контексті з метою отримання кваліфікації. Кредити, присвоєні здобувачу вищої освіти у межах однієї освітньої програми певного закладу, можна перевести для накопичування в іншій програмі, запропонованій тим самим або іншим закладом. Трансфер кредитів є ключем для успішності академічної мобільності. Заклади вищої освіти, факультети, департаменти можуть укладати угоди, які гарантують автоматичне визнання і перезарахування (трансфер) кредитів.

Підвищення кваліфікації – важливий чинник безперервної освіти дорослих, складник формальної і неформальної професійної освіти, організована форма навчання дорослих. *Метою підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти* є підготовка інноваційного педагога професійної освіти відповідно до державної освітньої політики, з урахуванням суспільних викликів, роботодавців та ключових стейкхолдерів, який поєднує у своїй професійній діяльності теоретичну та практичну підготовки, має сформовані ключові, професійні та загальнопрофесійні компетентності, готовий конкурувати і бути активним суб'єктом на ринку праці.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійної освіти – складна соціальна система, яка має на меті вдосконалення та розвиток професійно–педагогічної компетентності шляхом опанування сучасних освітніх технологій, методик загальної та професійної педагогіки, психології, а також ознайомлення із сучасним устаткуванням, обладнанням, технікою, прогресивними методами організації праці, необхідними для здійснення якісної підготовки кваліфікованих робітників.

Підсумковий контроль проводиться з метою визначення успішності підвищення кваліфікації слухачів у вигляді захисту випускної роботи з оцінкою «зараховано» або «не зараховано». Для слухачів підвищення кваліфікації, які навчаються за очною формою навчання цей контроль здійснюється у формі заліку з оцінкою «зараховано» або «не зараховано».

План-графік – нормативний документ Інституту, який визначає напрями та категорії педагогічних працівників, їх кількісний склад, форми та терміни підвищення кваліфікації впродовж календарного року.

Процедура (від лат. procedo – просуваюсь, проходжу) означає офіційно встановлений порядок здійснення освітньої діяльності в університеті, послідовність дій стейкхолдерів при здійсненні участі в освітньому процесі для внесенні пропозицій для покращення якості вищої освіти в університеті.

Профіль компетентності – перелік ознак, які характеризують особливості компетентності та визначають кваліфікаційні вимоги до особи, яка займає відповідну посаду чи є представником відповідної професії.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа

здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів (Закон України «Про освіту»).

Самостійна робота – складник освітнього процесу, яка забезпечує індивідуалізацію розвитку ключових, професійних та загальнопрофесійних компетентностей слухачів упродовж курсів підвищення кваліфікації.

Семінар-практикум – вид навчального заняття, який передбачає обговорення актуальних проблем реалізації завдань освітньої політики та інноваційної освітньої й управлінської практики, набуття відповідних практичних умінь і навичок.

Система освіти – сукупність складників освіти, рівнів і ступенів освіти, кваліфікацій, освітніх програм, стандартів освіти, ліцензійних умов, закладів освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, учасників освітнього процесу, органів управління у сфері освіти, а також нормативно-правових актів, що регулюють відносини між ними.

Спецкурс – цілісна одиниця змісту курсів підвищення кваліфікації, представлена сукупністю теоретичних, семінарських, практичних занять загальним обсягом від 4 год./0,2 – 0,5 кредитів, які системно забезпечують розвиток певної професійної компетентності слухачів.

Стажування – набуття особою практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у певній професійній діяльності або галузі знань. Стажування здійснюється за індивідуальною програмою, що розробляється і затверджується суб'єктом підвищення кваліфікації. Стажування педагогічних працівників в Інституті здійснюється під керівництвом науково-педагогічного працівника, який має відповідний досвід роботи та кваліфікацію.

Стейкхолдери (англ. Stakeholders) – зацікавлені сторони, фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Іноді їх називають групами інтересів або групами впливу.

Зовнішні стейкхолдери:

- ✓ держава, яка здійснює нормативно-правове регулювання діяльності ЗВО і основне замовлення на підготовку фахівців вищої освіти через розподіл державного замовлення на підготовку кадрів;
- ✓ регіональні органи державної влади та органи місцевого самоврядування;
- ✓ роботодавці (великі промислові підприємства; малі та середні підприємства; організації соціальної сфери), які зацікавлені в компетентних фахівцях;
- ✓ школярі, абітурієнти та їх батьки, які знаходяться на стадії вибору ЗВО;
- ✓ освітні установи різних типів та видів, які розташовані в регіоні дислокації ЗВО;
- ✓ інвестори, які зацікавлені у розвитку наукових досліджень й інноваційних технологій, та організації-партнери у реалізації державних і міжнародних програм з розвитку освіти і соціуму;

✓ кадрові агентства, зацікавлені в підборі висококваліфікованих фахівців;

✓ різноманітні громадські організації та об'єднання, які безпосередньо не пов'язані із системою освіти (політичні партії, етнічні та інші соціальні групи, творчі спілки, наукові установи тощо), але які зацікавлені у соціальному партнерстві.

Внутрішні стейкхолдери:

– різні категорії осіб, що отримують освіту (студенти бакалаврату, магістратури, вільні слухачі, аспіранти та докторанти) та їх батьки;

– науково-педагогічні працівники, навчально-допоміжний і адміністративно-управлінський персонал;

– замовники освітніх послуг (підприємства, організації, установи, фізичні особи, навчально-методичні центри);

– фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу.

Студентоцентрований підхід (student-centered approach) розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу. Протилежністю цього підходу є парадигма студента як об'єкта навчання, не спроможного на повноцінну агентність, а відтак такого, що потребує виховання і догляду. У цій парадигмі заклад вищої освіти патерналістично вирішує, що і як мають вчити студенти. Студентоцентрований підхід передбачає взаємоповагу між студентом і викладачем, реальну вибірковість дисциплін, участь студентів у системі внутрішнього забезпечення якості ЗВО та процесах акредитації освітніх програм, наявність процедур реагування на студентські скарги та ін. Посилюється роль викладача як фасилітатора. Він не лише читає лекції, а й організовує інтерактивне спілкування, сприяє особистісному розвитку студентів, формує атмосферу взаєморозуміння і довіри.

Суб'єкт освітньої діяльності – фізична або юридична особа (заклад освіти, підприємство, установа, організація), що провадить освітню діяльність.

Тематична дискусія – інтерактивний вид практичного заняття, який має дискусійний характер навколо конкретної проблемної теми, передбачає розвиток умінь у процесі використання попередньо сформованих знань;

Тренінг – групове інтерактивне навчальне заняття, яке ґрунтується на принципах зворотного зв'язку й активної взаємодії всіх учасників, спрямоване на закріплення знань, напрацювання вмінь і навичок відповідно до мети навчання;

Формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

Soft skills (м'які навички, соціальні навички чи навички успішності) дозволяють випускникам ЗВО бути успішними на своєму робочому місці. До soft

skills зараховують навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність, працювати в критичних умовах, вміння полагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості deadline (вчасного виконання поставлених завдань), здатність логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення, креативність тощо. Іноді до соціальних навичок також зараховують знання іноземних мов, в першу чергу англійської мови. ЗВО повинен мати власну політику стосовно розвитку soft skills у своїх здобувачів вищої освіти та викладачів. Ця політика також зумовлює співпрацю з працедавцями та випускниками, впливає на репутаційний капітал ЗВО. Іноді вживається синонімічний термін transferable skills (навички, що їх можна переносити). Мова йде про навички, що вважаються цінними на будь-якому робочому місці, незалежно від професійної сфери.

XI СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації ґрунтується на ідеях і положеннях *міжнародних документів* із проблем розвитку освіти дорослих в умовах глобалізації та європейської інтеграції, також *загальнодержавних документів*, що становлять нормативно-правову базу післядипломної педагогічної освіти.

1. Дослідження сфери освіти в Україні До більшої результативності, справедливості та ефективності: звіт Світового банку (2020). URL: https://documents1.worldbank.org/curated/en/790931568661644788/pdf/Overview.pdf?fbclid=IwAR18SohI4nywt6qzgpVoFwcwK8GI_FgLjD_Cqt8iGoc4wgETV8_R8NacCo
2. Закон України №2145-VIII «Про освіту» (2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Закон України 1556-VII «Про вищу освіту» (2018). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
4. Закон України 103/98-ВР «Про професійну (професійно-технічну) освіту» (1998), редакція від 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-вр#Text>
5. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 21, ст.81). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>
6. Майбутнє ринку праці: протиборство тенденцій, які будуть формувати робоче середовище в 2030 році (2021). URL: <http://www.pwc.com/people>
7. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні: монографія (2021) / Нац. акад. пед. наук України; [редкол.: В.Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), О. М.Топузов (заст. голови)]; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 384 с. Бібліогр.: с. 21. (До 30-річчя незалежності України). DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua>
8. Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна» (2017). Київ. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. 176 с.
9. Професійний стандарт «Методист закладу професійної (професійно-технічної) освіти» (Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 1183 від 20.06.2020). URL: <https://me.gov.ua/view/cbec3f8d-9879-46c7-a5e9-91b9dcd6bd4b>
10. Положення «Про впровадження європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти» / Вікторія Сидоренко, Андрій Єрмоленко. Біла Церква: БІНПО, 2021. 14 с.
11. Положення про дотримання принципів академічної доброчесності у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти. Київ: Агроосвіта, 2020. 26 с.

12. Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти / наукова редакція, упорядкування В.В. Сидоренко. Біла Церква: БІНПО, 2021. 30 с.

13. Положення про організацію освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти: видання друге, перероблене і доповнене / Вікторія Сидоренко, Олена Юденкова, 2024. 62 с.

14. Положення про організацію освітнього процесу в умовах змішаного навчання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти. Вікторія Сидоренко, Володимир Кулішов. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 24 с.

15. Положення про організацію освітнього процесу за дистанційною формою навчання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти / Вікторія Сидоренко, Анастасія Денисова. Київ: Агроосвіта, 2020. 26с.

16. Положення про організацію та проведення опитувань внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти. Вікторія Сидоренко, Володимир Кулішов. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2020. 24 с.

17. Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти. Вікторія Сидоренко, Володимир Кулішов, Алла Лукіячук, Тетяна Щипська. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 14 с.

18. Положення про порядок здійснення інноваційної діяльності у сфері освіти (затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 12 травня 2023 року, № 552). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1155-23#Text>

19. Постанова Кабінету Міністрів України № 800 від 21.08.19 р. «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників». URL: <https://sqe.gov.ua/law/postanova-kabinetu-ministriv-ukrain-52/>

20. Про затвердження методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти за компетентнісним підходом (наказ МОН України від 17 лютого 2021 року № 216). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-rozroblennya-standartiv-profesijnoyi-profesijno-tehnichnoyi-osviti-za-kompetentnishim-pidhodom>

21. Професійний стандарт «Майстер виробничого навчання» (наказ Міністерства економіки України від 17 серпня 2021 року, № 430-21). URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/346-430_majster_virobnicogo_navcanna.pdf

22. Рекомендації та висновки Уповноваженого із захисту державної мови відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Розділ «Освіта і наука»). URL: <https://mova-ombudsman.gov.ua/informuvannya/derzhavna-mova-v-riznih-sferah/osvita-i-nauka>

23. Рекомендації Уповноваженого із захисту державної мови щодо норм Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та Кодексу України про адміністративні правопорушення, які

стосуються обов'язкового застосування державної мови у діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності. URL: <https://nmv.zsmu.edu.ua/upload/mova/mova.pdf>

24. Сидоренко В.В. (2020) Потреба у нових кваліфікаціях (компетентностях) у сфері енергоефективності й енергозбереження в Україні: актуальний стан та розвиток ринку праці (у рамках проєкту «Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС про енергоефективність в Україні» (2020–2025): цифровий інформаційно-аналітичний комплекс. В. Сидоренко, А.Денисова, А.Єрмоленко, А. Хорін. Біла Церква: БІНПО. 122 с.

25. Сидоренко В. (2020). *Професійний розвиток фахівців в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти: ключові компетентності і ресурси: електронний курс*. Київ, Україна: ДУ «НМЦ «Агроосвіта». 130 с.

26. Статистичний словник (2021). Державна служба статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

27. Стратегія розвитку Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти на 2020–2025 роки. Вікторія Сидоренко. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2020. 52 с.

